

»Slatko & slano« za buduće generacije studenata

MARKO GRACIN

str. 2 i 3

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SAVJET O POLOŽAJU MLADIH ISTRAŽIVAČA

Znanstveni timovi čine inovativno okruženje

VEDRAN KARUZA

»Mladi istraživači – privlačenje talenata, razvoj karijere i procjena doprinosa u znanosti i umjetnosti« naziv je sjednice Međunarodnog znanstvenog savjeta Sveučilišta u Rijeci čiji su članovi raspravljali o tome kako privući i u znanosti zadržati mlade talente

str. 4. i 5.

GRAĐEVINSKI FAKULTET

Znanost u funkciji društva

str. 6. i 7.

PARTNERSTVO S COURSEROM

str. 9.

Fleksibilni putevi učenja

MATEO LEVAK

Piše

**Snježana
PRIJIĆ SAMARŽIJA**

DAMIR ŠKORLIJ

Imitacija obrazovanja

Godina koja prolazi bila je još jedan test za sve nas. Priroda nam je dala do znanja koliko smo ranjivi kao pojedinci, ali i da kao društvo živimo u antropocentričnoj iluziji vlastite dominacije i kontrole. Pandemija koja ne jenjava, potresi i sve vidljivije nepogode uzrokovane klimatskim promjenama razotkrivaju koliko je neutemeljeno naše vjerovanje da smo sigurni i zaštićeni svojom inteligencijom. Kolaps zdravstvenog sustava uzdrmao je temelje našeg osjećaja sigurnosti i povjerenja u snagu uređenog društva. Nesnalaženje donositelja odluka još jednom nam je potvrdilo da je dobro dok je dobro, ali da će se negativna politička selekcija kadrova naplatiti prije ili kasnije. Mase na ulicama koje demonstriraju slijepu volju i zapanjujuće nepovjerenje u znanost i snagu razuma, međutim, u potpunosti su raspršile iluziju da je društvo postiglo civilizacijsku razinu koja ga štiti od devastacije neznanja. U godini koja prolazi dobili smo ključnu lekciju da se ispod sjajne i uglancane slike tehnološki naprednog društva nalazi opasna i eksplozivna mješavina arogantne nekompetencije, neznanja, frustracija i želje za moći.

Nekto bi s pravom mogao ustvrditi da imamo dobro obrazovanje, jer bez njega ne bi bio moguć ovako rapidan tehnološki napredak. No, upravo ovaj komentar pomaže shvatiti da znanje koje stoji u temelju tehnološkog napretka nije ujedno i znanje koje otklanja našu ranjivost i društvene probleme. Ono što nam doista treba jest kvalitetno i svima dostupno obrazovanje. Nije dovoljno imati obavezno obrazovanje i nekoliko sjajnih stručnjaka, potrebno je imati kvalitetnu obrazovnu vertikalu. Mase koje hodaju ulicama svijeta, bijesne i uvjerene da je njihova istina bolja samo zato što je njihova, posljedica su društva koje ne mari za sustavno obrazovanje. Oni koji na obilno plaćane upravljačke pozicije odabiru ljude koji nisu kompetentni nego podobni također su simptom društva koje ne mari za autentične ishode obrazovanja. Društvo prepuno nepovjerenja koje se pred svakim izazovom rastače u podjele i ne poznaje snagu suradnje i solidarnosti još je jedna posljedica zanemarivanja građanskog obrazovanja. Konačno, mnoštva koja arogantno zanemaruju snagu prirode koja odnosi živote kako bi sebi pronašli profitabilno mjesto u društvenoj slagalici moći i novca posljedica su nerazumijevanja značenja dobrog obrazovanja.

Nije li naивно vjerovati da je obrazovanje lijek za sve probleme društva? Sokratu je još davno spočitavano da je intelektualni optimist jer je vjerovao da sve loše dolazi iz nedostatka znanja. Vjerovao je da je i najnemoralniji čovjek zapravo samo čovjek koji ne zna dovoljno. Emma Goldman, autorica je glasovite izjave da je neznanje najnasilniji element u društvu. Iza sile u pozlaćenim uredima kao i iza sile koja se valja ulicama protestirajući protiv znanosti - stoji neznanje. Veliki prosvjetitelji poput Erazma Rotterdamskog ili velikog Goethea poručivali su da nema ničega razornijeg od neznanja na djelu. Tvrditi da je naивно vjerovati da je obrazovanje lijek za sve također je posljedica manjkavog obrazovanja.

Obrazovanje se danas ne događa samo u školama ili na sveučilištima. Mnoge moćne i prestižne tvrtke organiziraju svoje edukativne programe kako bi mladi ljudi stekli specifične kompetencije pa kod njih radili dobro plaćene poslove. Visoko obrazovanje demokratizirano je na način da svatko može pristupiti platformama poput Coursera, gdje virtualne kolegije drže najbolji znanstvenici s najboljih sveučilišta svijeta. Svatko kad god poželi može pogledati TED govore najvažnijih inovatora svijeta ili sjajne edukativne sadržaje na YouTubeu. Svakoga se dana informiramo i učimo pretražujući portale i internetske sadržaje, čitajući knjige i novine, gledajući televiziju i slušajući radio. Učimo na radionicama, tribinama i okruglim stolovima, a nove sadržaje stječemo razgovarajući s prijateljima, susjedima i na radnom mjestu. Unatoč nepreglednim mogućnostima informiranja i sofisticiranim sadržajima koji su doista svima dostupni, nema dovoljno vještina, vremena, koncentracije i zrelosti da ih se usvoji na ispravan način. I to je još jedna posljedica lošeg obrazovanja.

Na kraju, može se reći da je prejednostavno zaključiti da iza svih kompleksnih problema i kriza koje ne uspijevaju riješiti sve vlade svijete i njihovi stručnjaci - stoji tako trivijalan odgovor da svima treba dostupno kvalitetno obrazovanje. To je toliko puta iz usta najrazličitijih govornika rečeno u najrazličitijim prilikama da se ovakav zaključak uistinu doima prazno. No, svjesno riskirajući da moja poruka bude banalna, moram ponoviti da je ipak tako - dostupan, kvalitetan sustav obrazovanja jedini je pravi odgovor na društvene disfunkcije. Kvalitetno obrazovanje je javno dobro od presudne važnosti. A stav da je razgovor o dobrom obrazovanju dosadan kao zunzara i uzbudljiv poput kriketa, posljedica je lošeg obrazovanja.

Ove pandemijske godine ne bi smjeli pojesti skakavci, one trebaju imati snažan otrežnjujući i mobilizacijski potencijal. Godina koja dolazi može biti prilika da jasno spoznamo razliku između kvalitetnog obrazovanja i njegove loše imitacije. Na nama je da ne posustanemo okupljati kritičnu masu za ovaj poduhvat.

»SLATKO & SLANO« NOVI GRADSKI PUNKT SPAJAT ĆE RAD

Atraktivna za nove gen

U prostoru bivšeg Dječjeg odjela Stribor Gradske knjižnice Rijeka uredit će se studentski klub »Slatko & Slano«. Bit će to moderan i multinamjenski prostor za studente u samom središtu grada, koji će uključivati prostor za individualni ili skupni rad, učenje i manje skupove, ali i ugostiteljski dio u kojem će studenti moći konzumirati hranu i piće po povoljnim cijenama temeljem studentske iskaznice. Ugostiteljska ponuda bit će dostupna svim građanima

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Odićuće akademske godine studenti Sveučilišta u Rijeci u samom središtu grada dobit će jedinstven prostor za druženje i učenje, a riječ je o studentskom klubu »Slatko & Slano« koji će se smjestiti u nekadašnji prostor Dječjeg ogranka Stribor Gradske knjižnice Rijeka. Cilj je projekta omogućiti studentima i cjelokupnoj akademskoj zajednici kvalitetan i lako dostupan prostor za druženje i rad u samom centru Rijeke, ali i otvoriti pristup svim zainteresiranim građanima te time potaknuti interakciju akademske zajednice i opće populacije. »Slatko & Slano« će se koristiti i kao prostor za razne kulturne i znanstvene skupove.

Cijela inicijativa dio je nasljeđa EPK-a, gdje je »Slatko & Slano« bio jedan od pravaca, koji je vodilo Sveučilište i iz kojeg se izrodio Centar za urbanu tranziciju, arhitekturu i urbanizam – Delta-Lab. Pri uređenju prostora slijedit će se estetika promovirana kroz EPK i kroz knjigu »Fiume Fantastika«, a investicija je »teška« 2,5 milijuna kuna. Navodeći kako studentski klub »Slatko i slano« koji bi trebao početi s punim radom početkom sljedeće akademske godine, prije svega ima za cilj kreirati nešto što se voli nazivati studentskim nadstandardom rektorica Sveučilišta

u Rijeci, prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija, kaže da će taj prostor studiranje u Rijeci učiniti atraktivnijim nekim novim mladim generacijama.

- Radi se modernom i multinamjenskom prostoru za naše studente u samom središtu grada, koji će uključivati prostor za individualni ili skupni rad, učenje i manje skupove, ali i ugostiteljski dio u kojem će studenti moći konzumirati hranu i piće po povoljnim cijenama temeljem studentske iskaznice. Kako se radi o zgradi Sveučilišne knjižnice, naši studenti će imati fantastičnu mogućnost iz knjižnice se spustiti u klub, tamo raditi ili se družiti i opustiti, a potom se opet vratiti u knjižnicu. Prostor je zamišljen kao atraktivno mjesto susreta i dnevnog boravljenja, koje je inventivno osmislila arhitektica Ida Križaj Leko i Morana Matković iz DeltaLaba. Već i samo ime kluba refleksija je projektne linije koju je, u sklopu projekta EPK 2020, provelo Sveučilište u Rijeci pa se može smatrati i svojevrsnim naslijeđem projekta, što će biti vidljivo i kroz prepoznatljivo idejno i estetsko programiranje ovog prostora. Naravno, ugostiteljski dio objekta i terasa će biti otvoreni i dostupni svim građanima te se nadamo da će »Slatko i slano« zaživjeti kao nova atraktivna riječka destinacija. Moram napomenuti da je inicijativa za rekonstrukciju prostora Sveučilišne knjižnice za

studentski klub došla iz Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci, tijekom mog razgovora s tadašnjim predsjednikom Leopoldom Mandićem. I dok su studenti artikulirali potrebu, ravnatelj Sveučilišne knjižnice i Studentskog centra te predsjednici upravnih vijeća obje institucije pokazali su se operativnim, kreativnim i beskrajno poduzetnim. Vjerujem da će fantastična energija koju smo kanalizirali u projekt rezultirati isto takvim fantastičnim mjestom, a kao svojevrsni derivat goleme kolektivne inteligencije uložene u izložbu Fiume Fantastika, ističe rektorica.

Višeznačnost naziva

Dodajući da je naziv »Slatko i slano« definitivno višeznačan i u toj višeznačnosti je njegova privlačnost Morana Matković iz DeltaLaba kaže da je osim tog naziva koji dijele jedan od programskih pravaca projekta Rijeka 2020 i budući društveni centar s ugostiteljskim objektom, bitnije naslijeđe u ideji reinvenije i reprogramiranja.

- Programski pravac »Slatko i slano« imao je za svoj cilj reinvenciju i revitalizaciju urbanih prostora, bivših industrijskih, lučkih i infrastrukturnih sadržaja u samom srcu Rijeke, s fokusom na područje koje prati tok rijeke Rječine (slatko) do njezinog utjecanja u more (slano), od kuda je i došlo do ideje za naziv programskog pravca.

Pri uređenju prostora slijedit će se estetika promovirana kroz EPK i kroz knjigu »Fiume Fantastika«

Zgrada u kojoj će biti smješten studentski klub projektirana je za žensku mađarsku školu

, STUDENTSKO DRUŽENJE, ZABAVU I UGOSTITELJSTVO

Gradska lokacija operacije studenata

»Slatko & Slano« bit će multifunkcionalan prostor

Tako da nasljeđe projekta Rijeka 2020 – EPK vidimo upravo u ideji reinencije i reprogramiranja prostora koja je iz »slatko-slano« zone zašla u najuži centar grada. Pretvaranjem bivšeg dječjeg odjela Gradske knjižnice Rijeka, poznatijeg kao Stribor, u mjesto za studente stvara se novi gradski punkt. »Slatko i slano« bit će taj »novi stari prostor« koji će dobiti svoj novi identitet kroz novi program – bit će mjesto koje spaja rad, druženje studenata i ugostiteljstvo te zbog svog specifičnog oblikovanja prostora i programiranja postati nova prepoznatljiva gradska lokacija, pojašnjava Matković.

Investitor projekta je Studentski centar Rijeka čiji ravnatelj, Dinko Jurjević, kaže da će »Slatko & Slano« biti mjesto gdje će studenti moći boraviti i zabavljati se za razliku od većine ugostiteljskih objekata SC-a koji su namijenjeni prvenstveno za hranu studenata.

- Po dobivanju nacrti i troškovenika od projektanta i Sveučilišta, SC će pokrenuti proces javne nabave. Po završetku postupka nabave, a nadamo se da neće biti žalbi, započet će radovi na uređenju, a koji će svakako zahtijevati određeno vrijeme s obzirom na više standarde koji su predviđeni u objektu. Na temelju toga nastat će objekt koji će biti kategoriziran kao bistro i imati sve sadržaje koji su opisani Pravilnikom o subvencioniranoj prehrani studenata kako bi SC mogao aplicirati na MZO za dobivanje X-ca. Svaki objekt SC-a u kojem se mogu koristiti X-ice, mora zadovoljiti proceduru propisanu Pravilnikom o subvencioniranoj prehrani studenata. Prije toga potrebno je, naravno, ishoditi uporabnu dozvolu Ureda za gospodarstvo. Pored prehrane i pića trebalo bi se omogućiti studentima i elemente koji će ih motivirati na boravak u objektu, planiramo postaviti više velikih televizija, monitora s adekvatnom muzikom te s udobnim stolicama, foteljama, stolovima i slično, a što je u domeni rada projektantice. Za voditelja projekta imenovan je predsjednik Upravnog vijeća

SC-a Rijeka, a ujedno i dekan Pomorskog fakulteta prof. dr. sc. Alen Jugović, dok sam ja u ime SC-a zadužen za operativne radove na uređenju objekta, navodi Jurjević.

Kvalitetni studentski život

S obzirom na pandemiju COVID-19, koja će sigurno utjecati i na sam proces radova, Jurjević dodaje da je od iznimne važnosti i planirana terasa koja će biti smještena između Sveučilišne knjižnice i Kraša na Trgu 128. brigade Hrvatske vojske, a koja će dati mogućnost boravka na otvorenom, kako bi se smanjila mogućnost širenja zaraze.

- Također je potrebno dugoročno razmišljati o pandemiji pa prilikom adaptacije prostora osigurati potrebne građevinske mjere prozračivanja prostora na način da je prostor uvijek prozračen dovoljno i efikasno i u skladu s novim saznanjima o

širenju zaraze. Oprema u kuhinji koju je oblikovao SC je prilagođena ponudi koju planiramo u objektu. Planiramo jednostavnu jela, ali koja su sastavni dio Pravilnika o subvencioniranoj prehrani studenata. Takva jela trenutno isprobavamo preko kuhinje cateringa da vidimo njihovu privlačnost i prihvatljivost. Ponuda bi trebala studentima biti ne samo atraktivna i ukusna već bi trebala biti sa što više povrća, laganijeg mesa i slično. Želimo da se priprema u kuhinji temelji na parnim konvektomatima kojima bi se hrana pripremala s minimalnom količinom ulja, pa čak i tradicionalni pomfrit koji se inače priprema u fritezama, najavljuje ravnatelj.

Kaže i da će novi objekt prvenstveno biti konkurencija ostalim objektima SC-a u kojima studenti koriste X-ce, jer možda student neće večerati u restoranu »Index«, već će večerati u ugostiteljskom objektu »Slatko i slano«. Međutim,

i tu smatra da neće biti posebno izražen problem jer se preko 20 tisuća studenata na Sveučilištu i Veleučilištu u Rijeci posjeduje X-ce, ali stjecajem okolnosti veliki dio, posebno domaćih studenata, subvenciju koju dobivaju na X-cu, ne iskoriste.

- Jednostavno za to nemaju potrebe. Međutim, upravo na tom velikom potencijalu neiskorištenih X-ca, SC Rijeka je i planirao svojevremeno razvoj. Manji problem je što je pri tome izostala odredba Pravilnika o jednogodišnjem usklađivanju cijena, tako da su cijene subvencionirane prehrane iz 2013. godine još uvijek na snazi i danas, iako smo svi svjesni poskupljenja. Međutim u tom periodu inflacija je bila izuzetno malena pa je SC dobro poslova. Sada je situacija drugačija, pa su izazovi u poslovanju veći. Svjedoci smo ovih dana da se cijene električne energije za javne naručitelje drastično povećavaju, sudeći prema ponudama koje smo dobili u javnom nadmetanju, normalno je da će to predstavljati određeno opterećenje za SC, ali mislim da ćemo to vrlo dobrim radom uspjeti prevladati. Jer, u konačnosti glavni cilj je kvaliteta života studenata, odnosno prema definiciji kvalitete to je zadovoljstvo kupca, odnosno zadovoljstvo studenata. Naglasio bih da se otvaranje bistroa »Slatko i slano« smatra kontinuitetom rada SC-a. Počevši od najznačajnijeg događaja kada je 2011. godine otvoren restoran Kampus, redom je otvoreno pet caffè barova, dva biffa te četiri bistroa. Trenutno su u fazi radovi na bistrou na Ekonomskom fakultetu i na caffè baru na Fakultetu dentalne medicine. Veselimo se suradnji sa Sveučilištem i Sveučilišnom knjižnicom i veselimo se izgradnji novog ugostiteljskog objekta za studente koji će naravno moći koristiti i nastavno osoblje Sveučilišta u Rijeci, studenti drugih učilišta, ali i svi građani riječkog područja, poručuje Jurjević.

Knjižnica na dohvat ruke

Kao treći partner u projektu ravnateljica Sveučilišne knjižnice Rijeka, Lea Lazzarich, kaže da je

ta ustanova privilegirano smještena u samom središtu Rijeke, uz Korzo.

- Sveučilišna knjižnica Rijeka ima još jedan privilegij, a to je da zgrada ima prostor koji izlazi na Trg 128. brigade i koji je relativno samostalan prostor, otvoren za promišljanje što u njega smjestiti odlaskom Dječje knjižnice Stribor u novi prostor Dječje kuće. Kada se u promišljanje i otvorenost idejama uključe mladi ljudi, kao Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci, ideje ne mogu poći u krivom smjeru. Sinergijom Studentskog centra, Studentskog zbora i Sveučilišne knjižnice pod vodstvom i koordinacijom te ogromnom željom i entuzijazmom Sveučilišta u Rijeci, osobito rektorice prof. dr. sc. Snježane Prijić Samaržije koja nas je okupila, pokrenula i usmjerila u zajedničkom smjeru... ishod je studentski klub »Slatko & Slano«. Knjižnica je time dobila veći broj studenata u prostoru knjižnice, jer kad već idete u grad, pa ćete susresti prijateljicu, popiti i kavu... knjižnica je upravo tu, na dohvat ruke. Knjižnice su sve više mjesta okupljanja i dobrih ideja, a manje posudbe građe ili onih tradicionalnih usluga koje mladi ljudi više ne koriste. Uloga je knjižnice prilagoditi se korisnicima i njihovim potrebama. Život na Korzu bit će obogaćen prostorom koji će nuditi ugostiteljske usluge u prvom redu studentima i zaposlenicima Sveučilišta, ali i ostalim građanima. Studenti će dobiti i svoj prostor za druženja, povezivanje, rad u timovima i razvoj dobrih ideja, a sve to na sjecištu puteva, u samom centru grada gdje dođete ako s bilo kojeg dijela Rijeke, s bilo koje sastavnice idete u grad. Studentski klub ovakvog tipa prvi je ovakav projekt među sveučilištima u Hrvatskoj. Prostor za co-working, za zajedničke aktivnosti studenata svih sastavnica na jednom mjestu u središtu grada. Sveučilišna knjižnica će upravo kroz inicijative i aktivnosti studenata pratiti razvoj potreba i kreirati dodatne prostore i dodatne projektne aktivnosti kojima će život studenata, ali i zaposlenika Sveučilišta biti još kvalitetniji, zaključuje Lazzarich.

Fleksibilnost budućih scenarija korištenja

Zgrada u kojoj će se nalaziti budući društveni centar s ugostiteljskim objektom naziva »Slatko & slano« bilježi slojevite mijene kroz svoju povijest - njezina »transgresija« je vrlo suvremena, a opet vrlo »riječka«. Slijedom te logike projektiran je i novi prostor - kaže arhitektica Ida Križaj Leko.

Zgrada čiji je vlasnik Sveučilišna knjižnica projektirao je arhitekt Giacomo Zammatio kao žensku mađarsku osnovnu školu. Škola je svečano otvorena 1888. godine. Ubrzo, 1902. dolazi do dogradnje istočnog krila za još pet prozorskih osi koju izvodi riječki arhitekt Giovanni Rubinić, dajući zgradi današnji izgled. Krajem Drugog svjetskog rata zgrada je pretrpjela velika oštećenja u bombardiranju kada je uništena većina njene unutrašnjosti. Obnovom pedesetih godina započinje i njeno reprogramiranje za tadašnju Naučnu biblioteku (današnja Sveučilišna knjižnica) i Modernu galeriju.

- Prostor budućeg društvenog centra služio je kao glavni ulaz za kulturno-povijesnu izložbu »Glagoljica« čiji su autori dr. Vanda Ekl, akademik Branko Fučić i arhitekt Igor Emili, koji je i autor postava. Slijedom društveno-političkih događanja taj prilaz je sredinom sedamdesetih zazidan da bi se u tom prostoru osnovao Markistički centar. Godine 1994. u taj prostor useljava Gradska knjižnica s Dječjim odjelom gdje ostaje do svog recentnog preseljenja u novu zgradu Dječje kuće 2021. godine. Projektom novog centra otkrit će se svi slojevi povijesti zgrade i s postojećom Sveučilišnom knjižnicom činit će jednu cjelinu. Sama rekonstrukcija skida sve slojeve do originala te ih obnavlja, a funkcionalna raspodjela »otoka« suvremenim će oblikovanjem pojačati taj povijesni sloj. Projektirana maksimalna infrastrukturna opremljenost i objektna fleksibilnost omogućuju različite buduće scenarije korištenja, pojašnjava Križaj Leko.

Pored prehrane i pića studenti će se omogućiti elementi koji će ih motivirati na boravak u objektu

Studentski klub ovakvog tipa prvi je ovakav projekt među sveučilištima u Hrvatskoj

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SAVJET UGLEDNI ZNANSTVENICI O POLOŽAJU MLADIH

Snažni znanstveni mu stvaraju inovativno i o

»Mladi istraživači – privlačenje talenata, razvoj karijere i procjena doprinosa u znanosti i umjetnosti« naziv je posljednje sjednice Međunarodnog znanstvenog savjeta Sveučilišta u Rijeci čiji su članovi raspravljali o tome kako privući i u znanosti zadržati mlade talente. Jedan od rezultata rasprave donošenje je preporuka kao smjernica budućeg rada Sveučilišta

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Međunarodni znanstveni savjet Sveučilišta u Rijeci, kao savjetodavno tijelo uprave i Savjeta za znanost Sveučilišta u Rijeci za pitanja znanstvene djelatnosti te razvoja strategija i politika u tom području, na svojoj je posljednjoj virtualnoj sjednici raspravljao o položaju mladih istraživača na sveučilištima. Sjednica pod nazivom »Mladi istraživači – privlačenje talenata, razvoj karijere i procjena doprinosa u znanosti i umjetnosti« okupila je ugledne znanstvenike, članove Savjeta: prof. dr. sc. Ivana Đikića, prof. dr. sc. Željka Ivezića, prof. dr. sc. Aleksandru Kanjuo Mrčela, prof. dr. sc. Danicu Kragić Jensfelt, prof. dr. sc. Igora Mezića, prof. Vedrana Mimicu, prof. dr. sc. Nenada Miščevića, prof. dr. sc. Dražena Preleca te prof. dr. sc. Igora Žutića. U raspravi i donošenju zaključka kako privući talente i zadržati ih u visokoškolskom okruženju sudjelovala je i rektorica Sveučilišta u Rijeci, prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija, kao i prorektor za strateške projekte Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Saša Zelenika te riječki gradonačelnik Marko Filipović. Ono što se moglo čuti tijekom rasprave je činjenica da

je realni sektor lukrativniji, te je time privlačan mladim istraživačima, a u konačnici društvo gubi najbolje talente. Neupitno je da mlade istraživače treba zadržati u znanosti, ali im treba omogućiti i suradnju s industrijom. Problem odlaska talenata, usuglasili su se članovi Međunarodnog znanstvenog savjeta, nije specifikum samo Sveučilišta u Rijeci ili Hrvatske, već se radi o globalnom problemu za čije rješenje ne postoji univerzalan koncept.

Rasprava uglednih svjetskih znanstvenika rezultirala je donošenjem preporuka koje bi trebale poslužiti kao orijentir u daljnjem radu Sveučilišta:

Privlačenje talenata i razvoj karijera mladih istraživača kroz unapređenje doktorske i poslijedoktorske edukacije te zapošljavanje mladih istraživača utemeljeno na načelima kvalitete i zasluga treba biti strateškim prioritetom Sveučilišta u Rijeci.

Otklanjanje administrativnih barijera za upis i zapošljavanje internacionalnih studenata/istraživača, kao i poticanje intenzivnog kruženja istraživača nužan je preduvjet za privlačenje talenata i unapređenje kvalitete istraživačkih aktivnosti i kvantitete produkcije.

Sveučilište u Rijeci treba nastaviti s ('brain gain') aktivnostima privlačenja mladih istraživača iz Hrvatske koji su dio karijere proveli na inozemnim sveučilištima, ali i privlačenje stranih istraživača koji će svoje karijere razvijati na Sveučilištu u Rijeci.

Ulaganje u istraživačku infrastrukturu, ali jednako tako i u institucijsku kulturu kvalitetnog i autentičnog istraživačkog rada te poticajnog znanstvenog okruženja (uzajamnog uvažavanja i različitosti, podržavanja progresivnih tendencija, uklanjanja kulture senioriteta, osiguranja akademskih sloboda, neovisnosti, aktivne participacije i komunikacije i sl.) ključni su preduvjeti privlačenja i zadržavanja najboljih mladih istraživača te poticanje njihove kreativnosti i znanstvenog entuzijazma.

Interdisciplinarnost i personalizirani pristup, stvaranje snažnih multidisciplinarnih timova znanstvenika na Sveučilištu, unutar europskih sveučilišnih saveza i globalnih mreža - treba biti fokus Sveučilišta u Rijeci jer potiče istraživački inovativniji, otvoreniji i fleksibilniji okruženje koje će, upravo zbog svoje različitosti, biti privlačno mladim istraživačima iz svih dijelova svijeta.

Posebnu pažnju treba posvetiti specifičnostima karijera mladih istraživača u društvenim i humanističkim znanostima te umjetnosti i njihovoj intersektorskoj mobilnosti, kako zbog smanjenog financiranja u usporedbi sa STEM područjem tako i zbog najava pojačanog ulaganja u istraživanje i razvoj isključivo u području STEM-a.

U okolnostima u kojima dobro plaćeni poslovi u industrijskom sektoru prijete osipanjem kvalitetnih istraživačkih kadrova iz akademske zajednice, potrebno je dodatno osvijestiti i komunicirati prednosti akademskog rada, koje počiva na načelima slobodnog istraživanja i povezivanja nevezanog uz profitne ciljeve, mogućnosti internacionalne kolaboracije s drugim znanstvenicima i sveučilištima, ali i mogućnosti otvaranja prema poslovnom sektoru i iznalaženju novih načina suradnje sveučilišta i poslovnog sektora i zajednice.

U okolnostima sve većeg broja doktora znanosti koje akademske institucije ne mogu zaposliti ili fenomenima tzv. inflacije doktora znanosti i prekarijata poslijedoktoranada, potrebno je istražiti nove načine suradnje i senzibiliziranja poslovnog i

javnog sektora kako bi mladi ljudi s doktoratima bili prepoznati te kako bi im se osigurali uvjeti u kojima bi mogli unaprijediti aktivnosti i u izvanakademskom sektoru, ali i nove oblike edukacije doktoranada u kojem stječu širi spektar kompetencija.

Primjenom načela otvorene znanosti i holističkim pristupom evaluacije istraživačkih karijera - koji, osim kvantitativne metrike oslonjene primarno na znanstvene publikacije, uključuje i kvalitativne (poput doprinosa institucijskim politikama i praksama na Sveučilištu, doprinos projektnim i internacionalnim aktivnostima, transferu znanja u zajednicu i sličnima definiranim u novim inicijativama EU-a ('new ERA', DG RTD) - Sveučilište treba pokazati svoj progresivni status i privući mlade istraživače.

Osim zalaganja za veće proračunsko financiranje istraživanja i inovacija na hrvatskim sveučilištima, koje je preduvjet bilo kakvih značajnijih istraživačkih postignuća, Sveučilište u Rijeci se treba i nadalje javno profilirati u inovativnim politikama i postupcima koji će biti prepoznatljivi i atraktivni mladim ljudima koji biraju destinaciju za svoj znanstveni rad i život.

Potrebno je dodatno osvijestiti i komunicirati prednosti akademskog rada koji počiva na načelima slobodnog istraživanja

Pažnju treba posvetiti specifičnostima karijera mladih istraživača u društvenim i humanističkim znanostima te umjetnosti i njihovoj intersektorskoj mobilnosti

IVAN ĐIKIĆ, Sveučilište Goethe

Ivan Đikić diplomirao je medicinu i doktorirao iz područja molekularne biologije na Sveučilištu u Zagrebu, nakon čega se pridružio grupi Josepha Schlessingera u New Yorku. Godine 1997. osnovao je vlastitu grupu na Ludwig Institutu za istraživanje karcinoma u Švedskoj, te je ubrzo potom prihvatio profesorsku poziciju na Sveučilištu Goethe, gdje je i imenovan direktorom Instituta za biokemiju II. Đikić je i osnivač Buchmann Instituta za molekularnu znanost (BMLS), gdje i danas ima laboratorij. Njegova istraživanja posvećena su dešifriranju molekularnih mehanizama staničnih signalnih puteva koji imaju značaj u ljudskim bolestima poput karcinoma, neurodegenerativnih poremećaja i upala. Između ostalog, poznat je po pionirskom istraživanju uloge proteina ubikvitina (Ub). Njegova istraživanja objavljivana su u najprestižnijim znanstvenim časopisima, a za svoj rad primio

je niz nagrada, između ostalog Ernst Jung Prize i Gottfried Wilhelm Leibniz Prize, te je izabran u Njemačku akademiju znanosti Leopoldina, Europsku organizaciju molekularne biologije (EMBO), Academia Europaea, Američku akademiju za umjetnost i znanost, kao i Akademiju znanosti i književnosti u Mainzu.

ŽELJKO IVEZIĆ, Sveučilište Washington

Željko Ivezić diplomirao je strojarstvo i fiziku na Sveučilištu u Zagrebu, a doktorirao je astrofiziku na Sveučilištu Kentucky u SAD-u. Nakon što je sedam godina razvijao softver za prvi digitalni pregled neba - Sloan Digital Sky Survey na Sveučilištu Princeton, izabran je za profesora astronomije na Sveučilištu Washington. Njegovo glavno područje rada je statistika i primjena »Big Data« u astronomiji. Autor je više od tristo publikacija u vodećim časopisima i ima više od 75.000 citata. Trenutačno je znanstveni direktor najvećeg projekta Američke zaklade za znanost, The Large Synoptic Survey Te-

lescope, koji će od 2021. godine svaku noć prikupiti oko 20.000 gigabajta astronomskih podataka. Njemu u čast nazvan je i jedan asteroid - »202930 Ivezić«.

WINFRIED F. PICKL, Sveučilište u Beču

Winfried F. Pickl je završio medicinu na Sveučilištu u Beču. Postdoktorsku specijalizaciju iz imunologije stekao je na bečkom Institutu za imunologiju te iz molekularne biologije na Sveučilištu Harvard. Svojim istraživanjima je uvelike doprinio molekularnoj i funkcionalnoj karakterizaciji aktivacij-

skih antigena T stanica i dendritičnih stanica deriviranih iz monocita. Njegov aktualni znanstveni interes je bolja definicija imunološke sinapse. Trenutačno se nalazi na čelu Odjela za staničnu imunologiju i imunohematologiju na Sveučilištu u Beču te predaje na doktorskom programu iz molekularne,

stanične i kliničke alergologije. Predsjednik je Austrijskog društva za alergologiju i imunologiju (ÖGAI), član je vijeća Međunarodnog saveza imunoloških društava (IUIS) te rizičar Europske federacije imunoloških društava (EFIS).

DIH ISTRAŽIVAČA, PRIVLAČENJU TALENATA I RAZVOJU KARIJERE

Interdisciplinarni timovi otvoreno okruženje

More ideas ~ More ideas

ALEKSANDRA KANJUO MRČELA, Sveučilište u Ljubljani

Aleksandra Kanjuo Mrčela predaje sociologiju rada i ekonomsku sociologiju na Fakultetu društvenih znanosti Sveučilišta u Ljubljani. Istraživačica je pri Centru za istraživanje organizacija i ljudskih resursa na ljubljanskom Institutu za društvene znanosti i sudjelovala je u organizaciji brojnih slovenskih i međunarodnih projekata i kolaboracija. Bila je gostujuća istraživačica na Londonskoj školi za ekonomiju i političke znanosti, te prodekanica Fakulteta za društvene znanosti. Trenutačno se nalazi na čelu Doktorske škole Sveučilišta u Ljubljani i članica je Steering odbora pri EUA-CDE. Od 2003. je koordinatorka Nacionalnog centra za Europsku fondaciju za životne i radne uvjete (Dublin). Članica je Mreže stručnjaka u području zapošljavanja

i socijalne inkluzije i pitanja jednakosti spolova te urednica znanstvenog časopisa Social politics. Područja njezinog znanstvenog rada su radne organizacije, rad, industrijski odnosi, položaj žena u ekonomskoj sferi, ekonomska demokracija te vlasničke i postprivatizacijske promjene u slovenskim tvrtkama.

DANICA KRAGIĆ JELSFELT, KTH Royal Institute of Technology

Danica Kragić Jelsfelt magistrirala je strojarstvo na Tehničkom fakultetu u Rijeci te doktorirala računarstvo na Kraljevskom institutu za tehnologiju (KTH) u Stockholmu. Bila je gostujući istraživač na Sveučilištu Columbia, Sveučilištu Johns Hopkins te Institutu INRIA Rennes. Trenutačno drži profesorsku poziciju na Školi za računarstvo i komunikacije na KTH i direktorica je Centra za autonomne sustave. Istraživanja provodi na području robotike, računalne vizije i strojnog učenja. Između ostalog radi na razvoju sofisticiranog vidnog sustava, kao i sustava manipulacije i hvatanja objekata za robote. Kragić je dobitnica prestižne nagrade IEEE Robotics and Automation Society Early Academic Career Award, članica je Švedske kraljevske akademije znanosti i Švedske kraljevske akademije za inženjerstvo. Ima počasni doktorat s Lappeenranta University of Technology. Počasna je čla-

nica IEEE – najveće svjetske organizacije koja okuplja stručnjake s područja tehnologije. Predsjedavala je IEEE RAS tehničkim odborom za računalnu i robotsku viziju i bila članom IEEE RAS AdCom-a. Dobitnica je i ovogodišnje nagrade AI Swede of the Year koja se dodjeljuje pojedincu koji je najviše pridonio razvoju i vidljivosti švedske umjetne inteligencije, a nagradu dodjeljuje TechSverige, švedska krovna organizacija za tvrtke svih veličina unutar tehnološkog sektora.

IGOR MEZIĆ, Sveučilište Santa Barbara

Igor Mezić diplomirao je strojarstvo na Tehničkom fakultetu u Rijeci te doktorirao primijenjenu mehaniku na Kalifornijskom institutu za tehnologiju. Kao postdoktorski istraživač odlazi na Institut za matematiku britanskog sveučilišta Warwick, a ubrzo nakon toga prelazi na kalifornijsko Sveučilište u Santa Barbari, gdje osniva istraživačku grupu na području nelinearne dinamike. U međuvremenu dvije godine predaje na Harvardu nakon čega se vraća na Sveučilište u Santa Barbari, te sudjeluje u osnivanju Instituta za energetske učinkovitost gdje danas obnaša niz dužnosti. Mezić se bavi nizom fundamentalnih, matematičkih tema u nelinearnoj dinamici i kompleksnim sustavima, s primjenom na mehaniku fluida, nanotehnologiju, energetske učinkovitost u zgradama te na probleme zagađenja okoliša i mate-

matizacije društvenih znanosti. Dobitnik je niza nagrada u nekoliko znanstvenih područja. Počasni je član Američkog društva za industrijsku i primijenjenu matematiku i Američkog društva za fiziku te osnivač triju tehnoloških tvrtki. Imenovan je i počasnim članom Instituta inženjera elektrotehnike i elektronike (IEEE), najveće svjetske tehničke profesionalne organizacije.

NENAD MIŠČEVIĆ, Sveučilište u Mariboru

Nenad Mišćević studirao je filozofiju i sociologiju na Sveučilištu u Zagrebu i Sveučilištu u Chicagu. Poslijediplomski studij pohađao je na Sveučilištu Paris-X (Nanterre) kod Paula Ricoeura, a doktorirao je filozofiju na Sveučilištu u Ljubljani. Predavao je na Sveučilištima u Rijeci i Splitu, a trenutačno ima profesorsku poziciju na Odsjeku za filozofiju Sveučilišta u Mariboru te je gostujući predavač na Centralnom europskom sveučilištu (CEU) u Budimpešti. Bivši je predsjednik Europskog društva za analitičku filozofiju i Hrvatskog filozofskog društva te član uređivačkog savjeta časopisa International Studies in the Philosophy of Science, Acta Analytica, Analiza i Agora. Njegova područja interesa su kontinentalna filozofija, epistemologija, filozofija percepcije i politička filozofija.

hy of Science, Acta Analytica, Analiza i Agora. Njegova područja interesa su kontinentalna filozofija, epistemologija, filozofija percepcije i politička filozofija.

DRAŽEN PRELEC, MIT

Dražen Prelec diplomirao je primijenjenu matematiku te potom doktorirao eksperimentalnu psihologiju na Harvardu. Trenutačno drži nekoliko profesorskih pozicija na MIT-u: na Sloan School of Management, na Odsjeku za ekonomiju te na Odsjeku za mozak i kognitivne znanosti. Bavi se psihologijom i neuroznanostima donošenja odluka, bihevioralnom ekonomijom i neuroekonomijom, rizikom, samokontrolom i konzumerizmom te razvojem i istraživanjem normativne teorije odlučivanja. Prelec je razvio i tzv. Bayesian truth serum, metodu za evaluaciju subjektivnih mišljenja članova grupe u situaciji kad ne postoji neovisni način za procjenu njihove iskrenosti i znanja. Sada radi i na razvoju sistema evaluacije individualnih i kolektivnih procjena u domenama gdje

ne postoji vanjski kriterij istine, primjerice u slučaju dugoročnih prognoza, političkih i povijesnih zaključaka ili pravnih interpretacija. Dobitnik je više prestižnih nagrada poput John Simon Guggenheim Fellowshipa.

IGOR ŽUTIĆ

Nakon dodiplomskog studija fizike u Zagrebu, Igor Žutić je doktorirao teorijsku fiziku u SAD-u, na Sveučilištu Minnesota. Poslije specijalizacije na Sveučilištu Maryland i Naval Research Laboratory u Washingtonu, postao je profesor na Sveučilištu Buffalo, državnom sveučilištu New York. Žutić se bavi istraživanjem spintronike ili spinske elektronike koja proučava osnovne fenomene i moguće primjene spina i magnetizma u materijalima. Smjer spina u elektronima koristi se za spremanje podataka u tvrdim kompjuterskim diskovima, no trenutačno se istražuje puno drugih mogućnosti korištenja spina u laserima ili kvantnim kompjuterima otpornim na greške. Žutićev pregledni članak o spintronici citiran je više od 6000 puta, a njegova različita teorijska predviđanja su eksperimentalno

potvrđena. Dobitnik je više prestižnih nagrada, između ostalog nagrade National Science Foundation Career Award. Zbog posebnih dostignuća na polju spintronike, Žutić je 2016. postao počasni član Američkog društva fizičara.

Treba nastaviti s aktivnostima privlačenja mladih istraživača iz Hrvatske koji su dio karijere proveli na inozemnim sveučilištima

Otvorenom znanostu i holističkim pristupom evaluacije istraživačkih karijera Sveučilište treba pokazati progresivni status i privući mlade istraživače

GRAĐEVINSKI FAKULTET S NOVOM AKADEMSKOM GODINOM S RADOM STARTALA

Fokus na znanosti i jačanja primijenjenog

Strateški ciljevi Građevinskog fakulteta, ističe nova Uprava na čelu s dekanom izv. prof. dr. sc. Mladenom Bulićem, temelje se na praćenju globalnih istraživačkih trendova i daljnjem razvoju ključnih istraživačkih područja institucije, istraživačkom radu u laboratorijima, jačanju povezanosti s gospodarskom zajednicom, prijavljivanju novih znanstveno-istraživačkih projekata, jačanju vidljivosti, interdisciplinarnosti, internacionalizaciji i mobilnosti istraživača

Ervin PAVLEKOVIĆ

Riječki je Građevinski fakultet u svibnju ove godine dobio novog dekana, a time i novu postavu uprave koja će prema najavama dekana, izv. prof. dr. sc. Mladena Bulića, u svojem mandatu poseban naglasak staviti na znanstveno-istraživački rad, kao i na suradnju sa zajednicom i gospodarstvom. Slijedom osnovnih odrednica rada i razvoja Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci utvrđenih vlastitim strateškim ciljevima i aktivnostima, uzimajući u obzir rezultate unutarnjeg i vanjskog vrednovanja, cilj je uprave doprinijeti ugledu, značaju i kvaliteti Fakulteta kroz podržavanje kulture kvalitete u svim djelatnostima Fakulteta, poticanje znanstvenoistraživačkog rada, mobilnosti i međunarodne suradnje, promicanje studija i privlačenje kvalitetnih studenata, osiguravanje relevantnosti studijskih programa i stečenih kvalifikacija, poticanje istraživačke aktivnosti u laboratorijima Fakulteta, aktivne suradnje sa zajednicom i gospodarstvom, transfera znanja, ustrojavanja i izvođenja programa cjeloživotnog učenja te kroz razvoj istraživačkih karijera i napredovanja. Uz to je, govori izv. prof. dr. sc. Bulić, iz rezultata postupaka unutarnjeg i vanjskog vrednovanja, uz kritičko promišljanje o istima, potrebno utvrditi područja u kojima se prepoznaju prednosti Fakulteta, kao i područja u kojima je potrebno uložiti dodatan napor kako bi se postigla željena poboljšanja i rezultati.

Prema riječima dekana, osnova djelovanja Fakulteta je obrazovanje na visokoškolskoj razini, a osnovni je zadatak pružiti studentima visokokvalitetnu izobrazbu kako bi se pripremili za aktivno uključanje u tržište rada i u društvo u širem smislu, stoga je potrebno neprekidno unaprjeđivati sve aspekte kvalitete rada i djelovanja, a posebice one vezane za nastavni proces.

Studenti najvažniji segment

- Studenti su najvažniji segment Fakulteta, a njihovo studiranje je najvažniji proces na Fakultetu. Tijekom studija studenti stječu nužna teorijska i praktična znanja iz područja znanosti, tehnologije i struke u zvanju za koje se obrazuju i osposobljavaju, kako bi bili konkurentni na tržištu rada i uspješno se uključili u radne procese. Poznato je da su brojni bivši studenti (alumni) Fakulteta vodeći stručnjaci

Osnovni je zadatak Građevinskog fakulteta, kaže dekan izv. prof. dr. sc. Mladen Bulić, pružiti studentima visokokvalitetnu izobrazbu

MATEO LEVAK

u okruženju, a i šire. Zadatak uprave je poticati razvoj praktičnih kompetencija studenata kroz izmjene studijskih programa te upoznavanje studenata s područjima rada alumnijskih kroz sve oblike suradnje. Uz to, uz studijske programe, potreban je stalan rad na programima cjeloživotnog obrazovanja, kazao je dekan, nadodajući kako Fakultet ima ustrojen poslijediplomski sveučilišni studij u području Tehničkih znanosti te u poljima Građevinarstvo i Temeljne tehničke znanosti, no cilj je unaprjeđiti i povećati međunarodnu vidljivost doktorskog studija te privući veći broj kandidata, posebno mogućih kandidata iz

gospodarstva i stranih studenata. Kao što se to činilo i u prethodnoj akademskoj godini, kaže dekan, nastojat će se i dalje osigurati praktična nastava uživo za studente, boravak studenata na fakultetu, rad u laboratorijima koji su vrhunski opremljeni, a u pojedinim segmentima kada je to prednost, primijeniti i rad u virtualnom okruženju, za koji su se nastavnici vrlo dobro osposobili.

- Ankete naših studenata pokazale su da naši nastavnici najviše doprinose kvalitetnoj nastavi svojim stručnim, pedagoškim i ostalim kompetencijama koje kontinuirano usavršavaju, što su studenti prepoznali, govori

dekan Bulić.

Prepoznatljivost u znanstvenim krugovima

Što se tiče svjetskih i europskih trendova u obrazovanju i njihovih tendencija, Građevinski fakultet u postojeće studije treba, kako smatra, staviti naglasak na poučavanje usmjereno na studenta, inkluzivno okruženje, dostupnost nastave različitim studentima u različitim uvjetima te na studente kao aktivne sudionike u nastavi kroz kombinaciju praktične nastave, rješavanja problemskih zadataka, diskusije i ex katedra predavanja.

- Sinergija postavljenih ciljeva odrazit će se na prepoznatljivost

Fakulteta u znanstvenim krugovima, održivost sveukupnog znanstvenoistraživačkog rada, razvoj novih tehnologija i inovacija u građevinarstvu, jačanje organizacijske strukture Fakulteta te unaprjeđenje kvalitete i razvoja studijskih programa, pojasnio je dekan Bulić.

Pored nastavne i znanstvene djelatnosti, uloga Fakulteta je i, prema riječima prodekana za poslovne odnose doc. dr. sc. Elvise Žica, aktivna suradnja sa zajednicom i gospodarstvom, a taj je segment djelatnosti Fakulteta podjednako važan kao i nastavni i znanstvenoistraživački rad. Jedan od glavnih ciljeva je uključivanje Fakulteta kao relevantnog partnera u provođenje istraživačkih i stručnih projekata i osiguravanje transfera tehnologije i znanja te popularizacije Fakulteta i njegovih djelatnosti.

Prodekanica za kvalitetu i razvoj, izv. prof. dr. sc. Silvija Mrakovčić, pak naglašava kako planirana realizacija aktivnosti treba osigurati kvalitetu, konkurentnost, daljnji razvoj i prepoznatljivost Fakulteta. Prema njezinim riječima, osiguravanje kvalitete jedan je od prioriteta uprave fakulteta što se ostvaruje kroz poticanje i podršku razvoja kulture kvalitete na svim razinama djelovanja te uključivanjem svih organizacijskih jedinica, vanjskih dionika i studenata na preuzimanje odgovornosti za kvalitetu u području obrazovanja, istraživanja, javne funkcije i organizacije.

- U svrhu unaprjeđenja kvalitete nastave na fakultetu nastavit će se razvijati postojeći i novi programi koji će biti usklađeni s

VEDRAN KARUZA

Brojni bivši studenti Fakulteta vodeći stručnjaci u okruženju, a i šire

Ove je godine zabilježeno značajno povećanje interesa za studije na Građevinskom fakultetu

U svrhu unaprjeđenja kvalitete nastaviti će se razvijati postojeći i novi programi koji će biti usklađeni s potrebama tržišta rada

NOVA UPRAVA KOJA TEŽIŠTE STAVLJA NA ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKI RAD

U funkciji društva u istraživanjima

Nova Uprava Građevinskog fakulteta

ishoda učenja. Stvaranje poticajnog radnog okruženja jedan je od ciljeva ove uprave koji će se postići kontinuiranim praćenjem zadovoljstva svih zaposlenika te provođenjem potrebnih poboljšanja, kaže Mrakovčić.

Uz to, Fakultet već nekoliko godina, kaže prodekanica za nastavu i studente, izv. prof. dr. sc. Torić Malić, intenzivno radi na promociji studija u srednjim školama te na organizaciji radionica za učenike u okviru Festivala znanosti i Europske noći istraživača, a ove je godine zabilježeno i značajno povećanje interesa za studije na njihovom fakultetu.

Boost Camp za srednjoškolce

- Ove se godine organizira i jednodnevni »Boost Camp« za učenike srednjih škola s raznolikim programom kao što su upoznavanje fakulteta i sadržaja na sveučilišnom Kampusu, praktične radionice u laboratorijima, posjet gradilištu, druženje učenika sa studentima, upoznavanje s programom i očekivanjima na studiju i slično, a u tijeku je i projekt izrade promotivnih videomaterijala u obliku kratkih intervjua sa studentima koji prezentiraju budućim studentima što očekivati od

studija. Na taj će način učenici imati priliku upoznati se s time što građevinarstvo uključuje, steći dojam o razini kvalitete te o očekivanjima na studiju, te vidjeti dojmove studenata, govori izv. prof. dr. sc. Torić Malić.

Strateški ciljevi Građevinskog fakulteta, ističe nova Uprava, temelje se na praćenju globalnih istraživačkih trendova i daljnjem razvoju ključnih istraživačkih područja institucije, istraživačkom radu u laboratorijima, jačanju povezanosti s gospodarskom zajednicom, prijavljivanju novih znanstveno-istraživačkih projekata,

jačanju vidljivosti, interdisciplinarnosti, internacionalizaciji i mobilnosti istraživača. Vizija Građevinskog fakulteta je stavljanje znanosti u funkciju društva i jačanje primijenjenih istraživanja te povezivanja s gospodarskom zajednicom i širom javnošću. Uz to, povećanje broja znanstveno-istraživačkih projekata jedan je od glavnih strateških ciljeva koji omogućuje financiranje znanstveno-istraživačkih aktivnosti, jača međunarodnu prepoznatljivost i osnažuje kadrovsku strukturu. Ključna istraživačka područja fakulteta uključuju

istraživanje klizišta, analizu obalnih područja, utjecaj klimatskih promjena, eksperimentalnu i numeričku analizu u području tehničke mehanike, ocjenu stanja postojećih konstrukcija i njihovog integriteta, planiranje i projektiranje prometne infrastrukture, upravljanje projektima, povijest i teoriju arhitekture i zaštitu graditeljskog naslijeđa. Fakultet danas tako sudjeluje u brojnim europskim i međunarodnim znanstveno-istraživačkim projektima, projektima Hrvatske zaklade za znanost, projektima Sveučilišta u Rijeci i projektima koji uključuju partnere iz gospodarstva.

U tijeku je projekt izrade promotivnih videomaterijala u obliku kratkih intervjua sa studentima koji prezentiraju budućim studentima što očekivati od studija

Europski znanstveno-istraživački projekti

Građevinski fakultet, ističe prodekanica za znanstveno-istraživački rad i međunarodnu suradnju izv. prof. dr. sc. Sanja Dugonjić Jovančević, sudjeluje u više europskih i mnogih drugih znanstveno-istraživačkih projekata, između ostalog u provedbi projekta »Joint Training on Numerical Modeling of Highly-flexible Structures for Industrial Applications« (THRE-AD) financiran iz programa za istraživanje i inovacije Horizon 2020 Europske unije. Projekt se bavi mehaničkim modeliranjem, matematičkim formulacijama i numeričkim metodama za vrlo fleksibilne vitke konstrukcije i povezuje inženjere i matematičare u zajedničkim izazovima u industrijskoj primjeni i razvoju softvera slobodnog pristupa. Mladim istraživačima, doktorandima zaposlenim na projektu, omogućen je širok pristup lokalnim i umreženim nastavnim

aktivnostima koje pokrivaju najnovija istraživačka dostignuća, kao i uska suradnja s projektnim partnerima iz privrede, koji prihvaćaju doktorande s ciljem stjecanja dodatnog inženjerskog iskustva.

- Jedan od europskih projekata koji je započeo u kolovozu 2020. godine je trogodišnji projekt »Predgotovljene zgrade gotovo nulte energije proizvedene na industrijski način« financiran iz EU strukturnih i investicijskih fondova u okviru poziva »Povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja-faza II«. Svrha projekta je jačanje inovativnosti i međunarodne konkurentnosti partnera u projektu, a inovativnost rješenja se ogleda u spajanju tri različita materijala u jedan spregnuti konstrukcijski element koji ima više povoljnih tehničkih svojstava te u razvoju tehnologije gradnja zgrada gotovo

nulte energije na industrijski način.

U svibnju prošle godine, kaže prodekanica, je započeo i projekt »Primijenjena istraživanja klizišta za razvoj mjera ublažavanja i prevencije rizika« (PRI-MJER) financiran iz EU fonda za regionalni razvoj u okviru poziva »Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama« na kojem je Građevinski fakultet suradnik, a njime se uvodi koncept mjera prilagodbe klimatskim promjenama za ublažavanje i prevenciju rizika od klizanja, te tako promovira koncept smanjenja rizika od klizišta tako da se osiguraju alati i neophodno znanje u odlučivanju na svim razinama. U okviru istoga poziva Fakultet također sudjeluje i na projektu »Upravljanje krškim priobalnim vodonosnicima ugroženima klimatskim promjenama« usmjeren na istraživanje, praćenje i

modeliranje, neželjenih posljedica klimatskih promjena u priobalnim krškim vodonosnicima – povećanja saliniteta i temperature vode, pogoršanje kakvoće te pronalaženju mjera prilagodbe. U okviru poziva »Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama«, istaknula je Dugonjić Jovančević, financira se projekt »Računalni model strujanja, poplavlivanja i širenja onečišćenja u rijekama i obalnim morskim područjima« na kojem je Fakultet suradnik, a projektne aktivnosti uključuju primijenjena znanstvena istraživanja i razvoj računalnog modela za učinkovito modeliranje strujanja i širenja onečišćenja u otvorenim vodotocima i obalnom morskom području, uz istodobni razvoj predikcijskog modela mikrobiološkog onečišćenja baziranog na umjetnoj inteligenciji. Aktivnostima na spomenutim projektima

podići će se svijest javnosti o klimatskim promjenama, ojačati istraživački kapaciteti, osnažiti međuinstitucijska suradnja i prepoznatljivost fakulteta u istraživačkim krugovima.

- Fakultet je također suradnik i na projektu »Zaštita cjelovitosti konstrukcija u energetici i transportu« koji će se financirati iz EU fondova u okviru Poziva »Ulaganje u znanost i inovacije«, akcentira sektore energetike i transporta, za konstrukcije poput vjetroagregata, turbina, generatora, klipnih strojeva, cestovnih, pružnih i ostalih vozila, transportera i sličnoga. Za projektiranje učinkovitog sustava za zaštitu cjelovitosti konstrukcije nužna je integracija dostignuća fundamentalnih znanosti, primjena i integracija suvremenih tehnologija, ispitivanja i znanosti o materijalima, te srodnih područja, zaključuje dr. sc. Dugonjić Jovančević.

Cilj je unaprijediti i povećati međunarodnu vidljivost doktorskog studija te privući veći broj kandidata iz gospodarstva i stranih studenata

Današnji ulaz na adresi Splitska 2

Mihályjeva majka Edith u stanu obitelji Csíkszentmihályi na adresi Via Spalato 2 u Rijeci

Pogled s mora na Kuću Zmajić iz vremena kada je u njoj rođen Mihály Csíkszentmihályi (iz kolekcije M. Smokvine)

MIHÁLY CSÍKSZENTMIHÁLYI POSLJEDNJI VELIKI ZNANSTVENIK PREDRATNE RIJEKE

Čovjek koji je otkrio Tok potekao je iz grada koji teče

Mihály Csíkszentmihályi rođen je u Rijeci 29. rujna 1934. godine, kao sin mađarskoga konzula u Rijeci Alfréda Csíkszentmihályija, rođenog Hausenblasz i Edith Jankovich de Jeszenicze. Pitanje kojim se cijeloga života intenzivno bavio i na njega pokušao dati odgovor jest što je to što ljude čini sretnima. Smatrao je da trenutno zadovoljstvo proizašlo iz pasivnog sudjelovanja u ponuđenom ima malu sposobnost za to. Generator sreće na koji se u svojem istraživanju umjesto toga fokusirao jest osobna aktivna uključenost

Gordan JELENIĆ, prorektor za znanost i umjetnost

Antonio Grossich (1849. - 1926.) i Peter Salcher (1848. - 1928.) znanstvenici su veličani koji su veći dio svojih života proveli u Rijeci, u našem gradu se znanstveno afirmirali i u njemu trajno počivaju. Pál Neményi (1895. - 1952.), Umberto d'Ancona (1896. - 1964.) i Roberto Bartini (1897. - 1974.) rođeni su pak u Rijeci i u ranoj dobi napustili grad i proslavili ga svojim znanstvenim dostignućima u Mađarskoj, Njemačkoj, Sjedinjenim Američkim Državama, Italiji i Sovjetskom Savezu. Mihály Csíkszentmihályi, posljednji veliki znanstvenik predratne Rijeke iz toga niza, napustio nas je u srijedu 20. listopada 2021. godine u svojem domu u Claremontu u Kaliforniji, uslijed srčanog zastoja.

Mihály Csíkszentmihályi rođen je u Rijeci 29. rujna 1934. godine na adresi Via Spalato 2, koja je i danas na istome mjestu (Splitska 2), kao sin mađarskoga konzula u Rijeci Alfréda Csíkszentmihályija, rođenog Hausenblasz (1889. - 1962.) i Edith Jankovich de Jeszenicze (1905. - 1981.). Nakon kapitulacije Italije u rujnu 1943. godine, Alfréd Csíkszentmihályi imenovan je za generalnog konzula Mađarske u Veneciji, a kraj rata obitelj dočekuje u Bellagiu na obali jezera Como, gdje su bili smješteni diplomatski predstavnici zemalja koje su nastavile podržavati Mussolinija. Od kraja 1946. do 1948. Mihályjev otac provodi na mjestu otpravnik poslova Mađarske u Rimu, a nakon uspostave prosovjetske vlade u Mađarskoj u travnju 1948. godine napušta diplomatsku službu i otvara popularni mađarski restaurant 'Piccolo Budapest' blizu fontane Trevi u Rimu, u kojem služi i mladi Mihály, koji je u promijenjenim obiteljskim okolnostima bio prisiljen napustiti školu i na taj način pomoći obitelji u preživljavanju.

Odlazak u SAD

Mihály Csíkszentmihályi 1951. godine slučajno prisustvuje jednom predavanju Carla Gustava Junga, koje ga oduševljava i

navodi da odgovor na pitanje koje si je već ranije bio postavio - što je to što život čini vrijednim življenja - potraži u studiju psihologije. Predavanje je naslovom sugeriralo temu letećih tanjura, ali u stvari govorilo je o traumama Europljana nakon Drugog svjetskog rata, uslijed kojih su se ljudima učestalo prividali leteći tanjuri na nebu. Takve iluzije nisu mu bile strane - i sam je za vrijeme rata uočio kako brojni odrasli ljudi nisu sposobni nastaviti normalno živjeti nakon gubitka dotadašnjeg načina života, uključujući posao, dom i društvenu sigurnost.

Godine 1956. Mihály Csíkszentmihályi tako odlazi u Sjedinjene Američke Države, gdje je na University of Chicago diplomirao psihologiju 1960. i doktorirao 1965. godine na temi umjetničke kreativnosti. Bio je naime fasciniran umjetnicima koji bi u potpunosti utočuli u svoj posao - toliko u njega uronjeni da bi zanemarivali najosnovnije potrebe za hranom, vodom i snom. Nakon doktorata i šestogodišnjeg boravka na Lake Forest College vratio se na University of Chicago i tamo nastavio raditi do umirovljenja 1999. godine, kojega je dočekao na poziciji čelnika Odjela za psihologiju. Nakon umirovljenja seli se u Kaliforniju, gdje na Claremont Graduate University na poziciji istaknutog zaslužnog profesora psihologije i upravljanja (Distinguished Emeritus Professor of Psychology and Management) osniva i zajedno s prof. Jeanne Nakamura vodi Istraživački centar za kvalitetu života (Quality of Life Research Center). Zajedno s psihologom Martinom Seligmanom osnovao je granu pozitivne psihologije, koja prepoznaje i potiče ono što je u ljudima dobro, umjesto da pronalazi i liječi ono što je u njima loše. Godine 1997. izabran je u Američku akademiju umjetnosti i znanosti. A godine 2011. i mađarsku državnu nagradu Széchenyi, koja se dodjeljuje za osobit doprinos akademskom životu.

Što ljude čini sretnima

Pitanje kojim se Mihály Csíkszentmihályi cijeloga života intenzivno bavio i na njega pokušao

Mihály Csíkszentmihályi

dati odgovor jest što je to što ljude čini sretnima. Smatrao je da trenutno zadovoljstvo (pleasure) proizašlo iz pasivnog sudjelovanja u ponuđenom (dobra hrana, alkohol, spavanje, TV) ima malu sposobnost za to. Posebno kritičan Csíkszentmihályi je bio prema gledanju televizijskih sadržaja koji nisu ciljano izabrani kao predmet interesa. Generator sreće na koji se u svojem istraživanju umjesto toga fokusirao jest osobna aktivna uključenost (engagement).

Zanimalo ga je može li doživljaj sreće nastati iz osobnog uzdizanja vezanog uz osjećaj postignuća u izazovima. Intrigiralo ga je da se podatak o cca 30 posto Amerikanaca koji se osjećaju vrlo sretnima nije promijenio između 1956. i 1998. godine, unatoč tome što su se prosječna primanja u realnim iznosima gotovo utrostručila. Provodio je brojna istraživanja u kojima su ispitanici na zvučni signal u proizvoljnim trenucima bilježili gdje su, što rade, kako se osjećaju i koliko su koncentrirani. Sličnost u opisu osjećaja sreće je bila zapanjujuća i naknadno potvrđena razgovorima s brojnim uspješnim profesionalcima, ali i amaterima duboko posvećenima

svojim hobijima. Među navedenim doživljajima isticali su se duboka koncentracija na aktivnost, osjećaj izuzetosti iz svakodnevnice realnosti (ekstaza), svijest o tome da ono što se čini jest provedivo i o vlastitoj osposobljenosti za tu provedbu, velika jasnoća toga što treba učiniti i svijest da se to čini kvalitetno, osjećaj smirenosti uz potpuno odsustvo zabrinutosti za sebe i nadražanje vlastitog ega, gubitak osjećaja za vrijeme te unutarnje motivacije (aktivnost sama po sebi postaje cilj). Upravo zbog te duboke unutarnje potrebe za činjenjem, a ne zbog slave, novca ili društvenog priznanja, Csíkszentmihályi je takav doživljaj nazvao autotelicnim - doživljajem u kojem je cilj automatski sadržan u aktivnosti koja se provodi. Kasnije je tome stanju nadjenao naziv Tok (Flow) po čemu je ostao trajno zabilježen u psihološkoj znanosti.

Pozitivna psihologija

U razgovoru za The New York Times 1986. godine Csíkszentmihályi navodi: »Ljudi izgleda da se najbolje koncentriraju kada su zahtjevi koji su pred njih postavljeni nešto veći nego

obično i tada mogu dati više nego obično. Ako su zahtjevi preniski, ljudima je dosadno. Ako su previsoki, postaju tjeskobni. Tok se dešava u toj delikatnoj zoni između dosade i tjeskobe.« Iako je svoje istraživanje započeo na slikarima i drugim umjetnicima, navodi kako svatko može postići stanje toka, od profesionalnih sportaša i studenata do radnika u tvornicama.

U svojoj najpoznatijoj knjizi Tok: Psihologija optimalnog doživljaja (Flow: Psychology of Optimal Experience) iz 1990. godine Csíkszentmihályi kaže kako najbolji trenuci dolaze kada su tijelo ili um napregnuti do krajnjih granica u voljnom nastojanju da se dosegne nešto teško i vrijedno te da je stoga optimalni doživljaj nešto što sami stvaramo. Pored Toka, Csíkszentmihályi je svoju pozitivnu psihologiju promovirao i kroz dvadesetak drugih knjiga. Tok je preveden na više od dvadeset jezika i inspirirao je brojne utjecajne pojedince diljem svijeta, od političara do sportskih trenera, a TEDTalk Flow, the Secret to Happiness, koji je Csíkszentmihályi održao 2004. godine do sada je pogledan gotovo sedam milijuna puta.

Pored brojnih knjiga, znanstvenih članaka, stručnih i popularnih predavanja, inspirirajućih razgovora s novinarima i stručnjacima te brojnih generacija studenata nadahnutih njegovim učenjem, novog psihološkog pravca pozitivne psihologije i koncepta psihološkog toka, Mihály Csíkszentmihályi za sobom je ostavio suprugu Isabellu, s kojom je proveo šezdeset godina i koja je bila korektor nekima od njegovih knjiga te sinove Christophera, umjetnika i profesora informatike na Cornell University i Marka, profesora filozofskih i religijskih tradicija Kine i Istočne Azije na University of California u Berkeleyu, kao i sestero unuka. Christopher i Mark Csíkszentmihályi ljubazno su autoru teksta izašli u susret s brojnim informacijama iz života njihovog oca, kao i fotografijama iz obiteljske zbirke. Rijeka, iz koje je Mihály Csíkszentmihályi potekao, nije samo grad koji teče. Zbog njega, Rijeka je i izvor Toka.

PARTNERSTVO S COURSEROM NADOGRADNJA SPECIFIČNIH ZNANJA I VJEŠTINA

Otvoren put do certifikata vodećih svjetskih sveučilišta

Riječko Sveučilište prvo je u regiji potpisalo ugovor o strateškom partnerstvu s globalnom platformom za online učenje Courserom. Time se studentima omogućuje dolazak do više od 400 certifikata i specijalizacija relevantnih za razvoj karijere. Coursera for Campus, program kojim Sveučilište širi svoju obrazovnu ponudu, osmišljen je upravo za sveučilišta u skladu s rastućim trendovima digitalnog društva i potrebama tržišta, kojima sveučilišta često ne mogu odgovoriti u odgovarajućoj dinamici i na optimalan način

Ana TOMAŠKO OBRADOVIĆ

Nova godina započinje novim prilikama! U siječnju 2022. godine riječki studenti postat će dijelom globalne zajednice online učenja! U četvrtak 16. prosinca, naime, rektorica prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija i Anthony Tattersall, potpredsjednik Coursera za područje Europe, Bliski istok i Afriku zaključili su strateško partnerstvo između Sveučilišta u Rijeci i tvrtke Coursera, vodeće globalne platforme za online učenje.

- Veoma smo zadovoljni što danas imamo priliku potpisati dokument koji označava početak strateškog partnerstva između Coursera i Sveučilišta u Rijeci. Coursera je vodeća platforma za masovne otvorene online tečajeve i nudi sadržaje najviše kvalitete. Sretna sam što smo prvo sveučilište u Hrvatskoj i u ovom dijelu Europe koje je ušlo u partnerstvo s Courserom, rekla je rektorica Prijić Samaržija na svečanosti potpisivanja.

Ovo partnerstvo pružit će studentima riječkog sveučilišta pristup bogatom vrelu visokokvalitetnog edukacijskog sadržaja i omogućiti im nadogradnju specifičnih znanja te stjecanje vještina koje će ih učiniti spremnima i za najatraktivnije poslove na globalnoj razini. Coursera for Campus, program kojim Sveučilište širi svoju obrazovnu ponudu, osmišljen je upravo za sveučilišta u skladu s rastućim trendovima digitalnog društva i potrebama tržišta, kojima sveučilišta često ne mogu odgovoriti u odgovarajućoj dinamici i na optimalan način.

Obrazovanje dostupno svima

Studenti će putem individualizirane UNIRI – Coursera platforme iz udobnosti svoga doma moći pristupiti sugeriranim preporučenim strukturiranim sadržajima, ali i cjelokupnoj Courserinoj ponudi koja sadrži više od 6.500 tečajeva iz područja visoke potražnje kao što su poslovanje, soft-skills, informatika, znanost o podacima i

Programskom linijom Profesionalni i osobni rast studenata, nastavnika i djelatnika studentima se daje poticaj da sami preuzmu odgovornost za svoj karijerni put

inženjering, kao i više od 400 certifikata i specijalizacija relevantnih za razvoj karijere. Mnogi su Courserini sadržaji već besplatni za korisnike no ovim je partnerstvom omogućeno da za uspješan završetak odabranih programa na Courseri studenti steknu verificirane certifikate vodećih svjetskih sveučilišta, kao što su Sveučilište u Londonu, Sveučilište u Illinoisu, Sveučilište u Michiganu, Sveučilište u Chicagu, Sveučilište Stanford, Indijski tehnološki institut Roorkee, HSE sveučilište ili Yale te tvrtki iz industrije, kao što su IBM, Google, Amazon, Facebook, SAS, 2 Salesforce, CertNexus i dr. Takvi od strane poslodavaca priznati certifikati studentima povećavaju konkurentnost i osiguravaju im prednost u utrci za radna mjesta.

Podsjetimo, Sveučilište u Rijeci početkom ove godine, prepoznajući potrebu za transformacijom u svijetu koji se rapidno mijenja, svojom se Strategijom za naredno četverogodišnje razdoblje opredijelilo za promicanje inovacija i otvorene znanosti te kontinuirano proširivanje obzora i strateških partnerstava kroz internacionalizaciju, i otada to i čini. Aktivni je član saveza

uglednih europskih sveučilišta, kroz članstvo u europskim sveučilišnim asocijacijama sudjeluje u donošenju europskih obrazovnih politika i strategija, uvršteno je na prestižne rang-liste sveučilišta. Razumijevajući važnost rasta u svim područjima i držanja koraka s europskim sveučilištima, kako bi bilo konkurentno i relevantno, ali i kako bi odgovorilo na određene institucijske izazove i potrebe, Sveučilište je, uz odobrenje Senata, u rujnu 2021. pokrenulo istraživačko-razvojni program institucionalne podrške razvoju obrazovanja skraćenog naziva UNIRI CLASS. Program je, između ostaloga, i reakcija i odgovor na rezultate ispitivanja studentskog zadovoljstva koji su pokazali da su studenti koji završavaju studije na svim razinama nepripremljeni za rad u struci i za tržište rada. Podatci su to koji su ukazali na to da postoji prostor za poboljšanje u području poučavanja, zadovoljstva izbornim kolegijima te mogućnosti stjecanja praktičnih kompetencija.

Coursera i za svo osoblje

UNIRI CLASS je tako osmišljen na način da kroz zasebne programske linije pruža potporu razvoju različitih aspekata učenja i

poučavanja pa tako potiče razvoj online ili hibridnih predmeta s inovativnim metodama poučavanja i razvoj programa za stjecanje mikro-kvalifikacija (minorsa), interdisciplinarnih i sadržajem povezanih s aktualnim društvenim temama, kojima je krajnji cilj produbiti specifične studentske kompetencije. Programom se potiče i razvoj mreže poslodavaca i višemjesečne studentske prakse kojom će studenti i studentice steći neophodne kompetencije potrebne za lakše uključivanje na tržište rada, a poslodavci dobiti priliku da odaberu i razviju vlastiti budući kadar.

Programskom linijom Profesionalni i osobni rast studenata, nastavnika i djelatnika, koja je realizirana kroz partnerstvo s Courserom, studentima se daje dodatni poticaj da sami preuzmu odgovornost za svoj karijerni put i nadrastu okvire tradicionalnog formalnog obrazovanja. Kroz ciljane tečajeve ili kratke vođene projekte studenti će steći dodatne kvalifikacije za nastavak studija ili željeni posao, obogatiti svoj životopis, ali i, ne manje važno, u ruke dobiti izvrstan alat za samoaktualizaciju, odnosno osobni razvoj. Cijeli novi svijet koji će se ulaskom na Platformu mnogima otvoriti po prvi put nekima će utjecati na poslovne odabire i karijeru, a nekima će, gladnim novih spoznaja, proširiti interese, ojačati samopouzdanje i osobno zadovoljstvo te ih motivirati za nastavak studija.

Ne samo studenti već i nastavno osoblje, članovi upravljačkih struktura te ostali djelatnici Sveučilišta u Rijeci u naredne će tri godine moći koristiti brojne mogućnosti programa Coursera for Campus. Nastavno osoblje, uz edukacije za jačanje nastavnčkih kompetencija, bilo jezičnih, metodičkih, ili drugih, moći će koristiti Courserine alate za pisanje sadržaja, ocjenjivanje i kreiranje praktičnih vođenih projekata kako bi unaprijedili, inovirali i učinili atraktivnijima vlastite nastavne sadržaje. Mladi istraživači i znanstvenici moći će

birati specijalizirane tečajeve i predavanja profesora vrhunskih svjetskih sveučilišta iz područja svojih znanstvenih interesa. Neakademsko osoblje poticat će se na nadoknadu primarno digitalnih, jezičnih i komunikacijskih vještina i kompetencija, a osobe na rukovodećim pozicijama na nadogradnju kompetencija vezanih uz strateško upravljanje, pregovaranje, motivaciju djelatnika, upravljanje konfliktima, inkluzivno upravljanje i sl.

Nagrada izvrsnosti

Program Coursera for Campus bit će implementiran na način da će svim članovima riječke akademске zajednice, osobama s uniri.hr elektroničkim identitetom, biti omogućen pristup cjelokupnoj ponudi edukacijskih sadržaja uz mogućnost stjecanja jednog verificiranog certifikata godišnje, dok će se istovremeno, u četveromjesečnim ciklusima, omogućavati osobni pristup sadržajima uz mogućnost stjecanja neograničenog broja certifikata studentima i djelatnicima za koje su uprave sastavnica procijenile da su na poseban način svojom izvrsnošću i zalaganjem doprinijeli razvoju i uspjehu matične institucije.

Kako bi se povećala relevantnost ovog partnerstva, sastavnice će razmotriti načine vrednovanja uspješno završenih programa koji dopunjuju kompetencijske profile studenata u skladu s njihovim studijskim programima kroz priznavanje dijela ECTS-bodova ili njihovo evidentiranje u Dopunskoj ispravi o studiju.

Uprava Sveučilišta, koja je začetnik ideje o širenju obrazovne ponude kroz partnerstvo s platformom za e-učenje, uvjeren je da će studenti i studentice prepoznati i iskoristiti pruženu priliku, posebice u ovo vrijeme pandemije kada učenje na daljinu više nije nepoznanica. Također se nada se da će interes i motivaciju za usvajanje novih znanja i stručno usavršavanje i osposobljavanje pronaći i djelatnici koji se također suočavaju s novim zahtjevima i izazovima, kao što je doprinos aktivnostima europskih mreža sveučilišta ili prilagodbu novim uvjetima i načinima rada, kao što je, primjerice, rad od kuće.

Sveučilište je i ovaj puta izabralo ne promatrati promjenu već biti dio promjene. Pravi će učinici partnerstva s Courserom biti vidljivi tek kroz godinu, dvije no sigurno je to da je riječko sveučilište i ovim iskorakom pokazalo da je - kako je na svečanom potpisivanju certifikata o partnerstvu primijetio i sam Anthony Tattersall - primjer sveučilišta koje želi biti lider i pionir inovacija u svijetu koji se mijenja.

- Očekujemo da će u nadolazećim mjesecima i godinama mnogi drugi slijediti primjer riječkog sveučilišta, ali barem u Hrvatskoj to počinje ovdje, počinje s vama i zaista je uzbuđujuće biti dijelom toga, poručio je Tattersall.

More ideas ~ More ideja

Partnerstvom je omogućeno da za uspješan završetak odabranih programa na Courseri studenti steknu verificirane certifikate vodećih svjetskih sveučilišta

Studenti će putem individualizirane UNIRI – Coursera platforme iz udobnosti doma moći pristupiti cjelokupnoj Courserinoj ponudi koja sadrži više od 6.500 tečajeva

Program je i odgovor na rezultate ispitivanja studentskog zadovoljstva koji su pokazali da su studenti koji završavaju studije nepripremljeni za rad u struci i za tržište rada

MEĐUNARODNI SIMPOZIJ STARENJE STANOVNIŠTVA: IZAZOVI I PRILIKE ZA DRUŠTVO I ZA

Program gerijatrijske zdravstvene njege trebao bi biti prioritet svih zemalja

Iako se ljudski životni vijek gotovo udvostručio tijekom prošlog stoljeća taj je trend popraćen alarmantnim povećanjem prevalencije neurodegenerativnih bolesti povezanih s dobi, uključujući Alzheimerovu bolest i Parkinsonovu bolest. Osim što će te dvije najčešće neurodegenerativne bolesti biti nove pandemije, glavni problemi su: njihova ireverzibilnost, nedostatak učinkovitog liječenja te popraćena društvena i ekonomska opterećenja. Neurodegenerativne bolesti povezane sa starenjem glavni su javnozdravstveni krizni problem našeg vremena

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Starenje stanovništva: Iza zovi i prilike za društvo i za Sveučilište (Ageing od the Population: Challenges and Opportunities for Society and University) naziv je međunarodnog simpozija koji su u online okruženju organizirali Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Sveučilište u Rijeci. Navodeći kako se izraz »starenje« obično koristi za niz vremenski ovisnih anatomskih i fizičkih promjena koje smanjuju fiziološku rezervu i funkcionalni kapacitet pojedinca, doc. dr. sc. Vladimira Vuletić s Katedre za neurologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te Klinike za neurologiju, Odjela za znanost i istraživanja KBC-a Rijeka kaže da iako se ljudski životni vijek gotovo udvostručio tijekom prošlog stoljeća, ovaj trend je popraćen alarmantnim povećanjem prevalencije neurodegenerativnih bolesti povezanih s dobi, uključujući Alzheimerovu bolest i Parkinsonovu bolest.

Osim što će te dvije najčešće neurodegenerativne bolesti biti nove pandemije, glavni problemi su: njihova ireverzibilnost, nedostatak učinkovitog liječenja te popraćena društvena i ekonomska opterećenja. U potrazi za ublažavanjem starenja i bolesti povezanih sa starenjem te razvojem strategija liječenja neurodegenerativnih bolesti utemeljenih na dokazima, potraga za lijekovima protiv starenja bila je od velikog interesa. Stoga su neurodegenerativne bolesti povezane sa starenjem glavni javnozdravstveni krizni problem našeg vremena koji je sada potisnut trenutnom kriznom situacijom s pandemijom COVID-19 infekcije. Potaknuti ovom trenutnom situacijom glavni cilj neuroznanosti je doći do novih otkrića koja unapređuju razumijevanje ovih poremećaja i stimuliraju razvoj novih terapijskih pristupa. Korištenje visoko interdisciplinarnog translacijskog pristupa najbolji je način za postizanje novih uvida u patogene mehanizme, biomarkere, neuroprotektivne strategije i kandidate za lijekove relevantne za neurodegenerativne bolesti povezane s dobi. Starenje je glavni čimbenik rizika za neurodegenerativne bolesti. Starenje ne samo da pacijente čini sklonijim neurodegenerativnim bolestima, već i narušava njihovu sposobnost samo popravljivanja. Mnoge neurodegenerativne bolesti povezane s dobi karakteriziraju nakupljanje krivo savijenih i grupiranih proteina specifičnih za bolest u središnjem živčanom sustavu. To uključuje beta-amiloidne peptide

Starenje je fiziološka pojava, normalna faza fizičkih i mentalnih promjena povezanih s vremenom

i tau/fosforilirane tau proteine u AD, alfa-sinuklein u PD, superoksid dismutazu kod amiotrofične lateralne skleroze i mutantni huntingtin u Huntingtonovoj bolesti, pojašnjava doc. dr. sc. Vuletić.

Holistički pristup

Ujedno dodaje da su mnogi molekularni mehanizmi povezani sa starenjem, poput nakupljenog oksidativnog stresa, mitohondrijske disfunkcije, progresivne erozije telomera, poremećenog popravka DNK i smanjene regeneracije tkiva. Većina studija ukazala je na devet obilježja starenja: genomska nestabilnost, trošenje telomera, epigenetske promjene, gubitak proteostaze, mitohondrijalnu disfunkciju, stanično starenje, dereguliran osjet nutrijena-

bolesti i obilježja starenja mogla bi donijeti novu nadu za liječenje takvih bolesti. Farmaceutski pristupi usmjereni na više ciljeva će se kombinirati s nefarmakološkim pristupima i/ili modifikacijom načina života kako bi se usporile pandemije neurodegenerativnih bolesti u starijih osoba. Naše društvo mora biti spremno za ove dvije pandemije i za to nam je potrebno pravilno planiranje i ciljana komunikacija između medicinske struke, neuroznanstvenika (kliničkog i osnovnog) i sustava socijalne skrbi, navodi doc. dr. sc. Vuletić.

Govoreći o promicanju aktivnog starenja kroz cjeloživotno učenje i ulogu Sveučilišta za treću dob prof. dr. sc. Sanja Smojver-Ažić

s Filozofskog fakulteta Sveuč-

razumijevanjem promjena tijekom procesa starenja, kao i suočavanjem s izazovima u sve složenijem suvremenom okruženju. Motiv za uključivanje u cjeloživotno učenje može proizaći iz osobne znatiželje za novim uvidima ili istraživanjem tema za koje ranije nisu imali vremena. Najčešći polaznici raznih edukacija su oni koji imaju inicijalno više razine obrazovanja i žene, pri čemu se najviše uključuju u neformalne edukacije koje rezultiraju u višim razinama dobrobiti. Pozitivni efekti učenja potvrđeni su i kod vulnerabilnijih starijih osoba poticanjem kompenzacijskih strategija i rezervnih kapaciteta i očuvanje autonomije, ističe prof. dr. sc. Smojver-Ažić.

Među različitim oblicima cjeloživotnoga učenja u starijoj životnoj dobi, dodaje, posebno se izdvajaju sveučilišta za treću dob. Prvo sveučilište ove vrste osnovano je 1972. godine u Toulouseu u Francuskoj, a danas diljem svijeta postoje stotine sličnih institucija s različitim načinima rada.

Ciljna populacija polaznika su osobe treće životne dobi za koje je karakteristično povlačenje iz aktivnog profesionalnog života, a koji uz dobru funkcionalnu sposobnost imaju veću slobodu u izboru načina provođenja slobodnog vremena. Sveučilište za treću dob polaznicima osigurava najčešće neformalne obrazovne i kreativne aktivnosti u ugodnom okruženju, bez vrednovanja i ocjenjivanja i nije usmjereno na stjecanje određenih kvalifikacija. Francuski model sveučilišta za treću dob podrazumijeva povezanost s visokoškolskom institucijom. Ovaj oblik neformalne edukacije uspješno djeluje na Sveučilištu u Rijeci već dvanaest godina uz dobru suradnju s lokalnom zajednicom koja prepoznaje važnost ulaganja u preventivne aktivnosti. Uloga je institucija visokog obrazovanja privući potencijalne polaznike sa zanimljivim temama predavanja i radionica uvažavajući njihove

interese i potrebe. Predavači su nastavnici i suradnici iz različitih znanstvenih i umjetničkih područja, edukacije se održavaju u fakultetskom okruženju, a višegodišnje iskustvo pokazalo je da su zadovoljstvo i polaznika i predavača bitan preduvjet održivosti ovog oblika edukacije. Pozitivni učinci učenja u starijoj životnoj dobi na osjećaj samopouzdanja, autonomije, mentalnog i tjelesnog zdravlja mogu rezultirati manjim pritiskom na obitelj, zajednicu i zdravstveni sustav, što je opravdan razlog sustavnijeg institucionalnog ulaganja u promoviranje učenja unutar okvira aktivnog starenja, naglašava prof. dr. sc. Smojver-Ažić.

Prof. dr. sc. Nenad Bogdanović iz švedske Sveučilišne bolnice Karolinska, Stockholm, kao i ujedno radi i na Karolinskom institutu dodaje da je starenje fiziološka pojava, normalna faza fizičkih i mentalnih promjena povezanih s vremenom koji počinje rođenjem i traje do smrti. Percepcija javnosti o starijim osobama implicira pesimistički pogled na starost.

Ageistički stavovi

- Nažalost, u današnjem društvu dominantan je ageizam, stereotipni podcjenjivački stav o starijim osobama. Ageizam stvara nepotreban strah, propadanje, bolest i bijedu, kako je Palmer primijetio prije gotovo 16 godina. Stariji se percipiraju kao manje vrijedni zbog činjenice da se s procesom starenja povećava mogućnost pojavnosti nekih oblika zdravstvenih tegoba ili kroničnih bolesti, kao posljedice fizičkih promjena koje se događaju u tijelu. Stoga se često pretpostavlja da su stariji ljudi slabiji ili ovisni o drugima. Stručnjaci za javno zdravstvo i društvo u cjelini trebaju se pozabaviti ovim ageističkim stavovima koji doprinose diskriminaciji te starijim osobama omogućiti zdravo starenje. Zdravlje je krovno ljudsko pravo neophodno za ostvarivanje svih ostalih ljudskih prava prema UNHRO-u. Svaka starija osoba ima pravo na uživanje najvišeg mogućeg zdravstvenog standarda potrebnog za dostojanstveni život. Međutim, dostupnost i priuštivost zdravstvene skrbi znatno je slabija u zemljama s niskim i srednjim dohotkom u kojima je socijalni i zdravstveni sustav slab. Za razliku kvalitetnog zdravstvenog sustava potrebno je u obzir uzeti age-friendly servise i sveobuhvatan gerijatrijski pristup uzimajući u obzir raznolikost starijih ljudi u pogledu različitih zdravstvenih rizika i zdravstvenih okolnosti, upozorava prof. dr. sc. Bogdanović.

Kvalitetan zdravstveni sustav počiva na vještim, kompetentnim

Sanja Smojver-Ažić

Vladimira Vuletić

Nenad Bogdanović

ta, iscrpljenost matičnih stanica i promijenjenu međustaničnu komunikaciju. Važan je i utjecaj genetskih i okolišnih čimbenika. Potpuno razumijevanje patofiziologije starenja i neurodegenerativnih bolesti pružit će pronicljivo znanje za buduće liječenje. Uz terapije i rehabilitaciju temeljene na neurotransmiterima, od pomoći će biti i tretmani usmjereni na neuroprotekciju i obnovu neurona.

Posebno smo sretni dolaskom prvih mogućnosti precizne i personalizirane medicine u neurodegenerativnim bolestima. Zbog složene prirode neurodegenerativnih bolesti, holistički pristupi ili kombinirane strategije liječenja su garancija uspjeha. Povezanost neurodegenerativnih

lišta u Rijeci ističe da su sve veći udio starijih ljudi u populaciji i dulji životni vijek značajan izazov društvu u osiguravanju kvalitetnog i dostojanstvenog života u starijoj dobi.

Aktivno starenje

- Model aktivnog starenja ističe važnost očuvanja zdravlja i osjećaja sigurnosti uz poticanje uključenosti pri čemu posebnu ulogu ima i cjeloživotno učenje. Rezultati brojnih istraživanja potvrđuju kako sudjelovanje u različitim vrstama edukacija ima značajne pozitivne efekte na kognitivne, afektivne i socijalne aspekte funkcioniranja osoba starije životne dobi. Učenje u starijoj dobi može biti potaknuto potrebom za

Povezanost neurodegenerativnih bolesti i obilježja starenja mogla bi donijeti novu nadu za liječenje takvih bolesti

SVEUČILIŠTE

Odgovori na demografske izazove

Demografski izazovi postali su ključno je pitanje 21. stoljeća i jedna od urgentnih tema održivog razvoja. Zemlje članice Europske unije od 2010. godine bilježe stalni trend starenja populacije - produljenje životnog vijeka i povećanje broja ljudi starijih od 60 godina u ukupnom broju stanovnika - koji će nezaustavljivo rasti do 2060. godine. Kontinuirano opadanje ne samo stope mortaliteta nego i nataliteta diljem svijeta izazivat će sve vidljivije promjene u svim segmentima društva, od javnog zdravstva, ekonomije i tržište rada, socijalne zaštite, prometa, prehrane, ali i na sveučilištima - ističe rektorica Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija. Dodaje i da Sveučilišta u svijetu već nekoliko godina bilježe stalni pad broja studenata, a predikcije kod nekih analitičara izazivaju pesimistična predviđanja vezana uz opstanak i budućnost sveučilišta. Zemlje poput Japana i Sjeverne Koreje već su proglasile demografska pitanja nacionalnim prioritetom, i razvijaju strategije zadržavanja svojih studenata i privlačenja internacionalnih studenata. SAD su krenule istim putem, ali obzirom na njihova bolna iskustva s padom prihoda i interesa internacionalnih studenata tijekom pandemije, okrenuli su se modelu razvijanja ne-tradicionalnih studijskih programa (online i hibridnih) te privlačenja ne-tradicionalnih studenata. - Tome u prilog govori i analiza studentske populacije, QS International Student Survey, koja već nekoliko godina za redom pokazuje trend povećanja broja starijih studenata na sveučilištima. Zemlje EU-a poput Njemačke ili Italije, za koje su predviđanja osobito nepovoljna, već primjenjuju strategije suočavanja s demografskim izazovima. Njemačka se okrenula internacionalnim studentima, ali se pokazala iznimno uspješnom u organizaciji obrazovanja imigranata, koje se nada i zadržati zbog potrebe njemačke ekonomije za radnom snagom. Italija, u kojoj se posljednjih godina smanjivao broj mladih zbog povećanog iseljavanja, orijentirala se specifično na Azijski-pacifičko područje kao bazen studenata i stručnjak zainteresiranih za surdanju s Italijom. Iz postojećih praksi treba izvući i pouke za hrvatska sveučilišta. Iako još ne raspolažemo pouzdanim brojkama, činjenica je da sva sveučilišta bilježe pad prijave. Situaciju dodano usložnjava činjenica da se javna sveučilišta financiraju i temeljem broja upisanih studenata, što znači da će demografske promjene dovesti do smanjivanja financiranja. Upravo smo zato na Sveučilištu u Rijeci započeli provedbu različitih strategija odgovora na demografske izazove. Vidimo svoju priliku u zadržavanju i privlačenju studenata jer nudimo nove oblike tzv. netradicionalnih putova poučavanja koji uključuju personalizirane internacionalne kurikule. Razvijamo programe na engleskom jeziku radi privlačenja internacionalnih studenata, ali nam je cilj i otvoriti se još više netradicionalnim studentima, koji se vraćaju na sveučilišta zbog potreba dodatnih edukacija za kompetencije budućnosti, ističe rektorica. Druga velika promjena, dodaje, vezana uz starenje populacije o kojoj se razmišlja zajedno sa svjetskim sveučilištima jest potreba za uvođenja ponude edukativnih programa za nove vještine i znanja koje su nastale kao posljedica starenja stanovništva. Tržište rada već sada traži, a tražit će i više, kadrove za 'cjeloživotnu ekonomiju', odnosno, profile koji servisiraju stariju populaciju i uključuju područja javnog zdravstva, tehnologije, industriju putovanja i zabave, dizajn, unutrašnje uređenja i slična.

- Konačno, vezano uz izazove starenja, sveučilišta imaju i posebnu obvezu otklanjati predrasude i diskriminacijske prakse vezane uz stariju populaciju, kao i osigurati provedbu intergeneracijskih praksi s ciljem promocije aktivnog i produktivnog starenja te općenito povećanje kvalitetnog življenja. Sveučilište u Rijeci već godinama iznimno uspješno razvija program Sveučilište za 3. dob, predavanja i radionice koje izvode profesori Sveučilišta za zainteresirane starije sugrađane. Također, na Sveučilištu djeluje Vijeće profesora emeritusa i nedavno osnovani Klub Sveučilišta za treću dob, čija je zadaća okupljati umirovljene nastavnice i istraživače s ciljem produljivanja njihovog aktivnog istraživačkog i nastavnog rada. Sveučilište u Rijeci intenzivno promišlja i druge moduse funkcioniranja kao intergeneracijska kontaktna zona. Pripremao se i za uključivanje u globalnu inicijativu sveučilišta koja su uključiva za stariju populaciju (Age - Friendly Universities), koju je pokrenuo Dublin City University, partnersko sveučilište iz mreže YERUN, zaključuje prof. dr. sc. Prijić Samaržija.

i entuzijastičnim zdravstvenim radnicima sa znanjem gerijatrijske medicine. Gerijatrijska medicina, kaže, ne odnosi se samo na fizičke, već i mentalne, emocionalne, socijalne i okolišne potrebe u starijoj dobi te naglašava očuvanje funkcionalne samostalnosti, čak i u prisutnosti kroničnih bolesti.

- Gerijatrijska medicina trebala bi moći prepoznati jedinstvene značajke pojavnosti bolesti u starijoj osoba i liječiti raznolike komorbiditete. Neke od tipičnih pojavnosti u gerijatrijskoj medicini koje bi trebale biti prepoznate i liječene su slabost, sarkopenija, anoreksija starenja i kognitivna oštećenja. Ova stanja prethode padovima, prijelomima kuka, depresiji i delirijumu. Stručnost u gerijatrijskoj medicini ne bi trebala biti isključiva vještina gerijatara već liječnika primarne zdravstvene zaštite ili obiteljskih liječnika koji bi trebali znati prepoznati i upravljati spomenutim stanjima, kaže prof. dr. sc. Bogdanović.

Program gerijatrijske zdravstvene njege trebao bi biti prioritet svih zemalja, a bolnice bi trebale

osigurati akutni gerijatrijski odjel, ambulantu, gerijatrijsku dnevnu bolnicu te povezivanje s unutarnjim i vanjskim sudionicima u zaštiti zdravlja starijih osoba.

- Ključ za pružanje dobrih zdravstvenih usluga starijim osobama multidisciplinarno je partnerstvo zdravstvene i socijalne skrbi u regiji. Radi razvoja gerijatrijske medicine visokokvalitetna sveučilišna istraživanja o starenju i obrazovanju u gerijatrijskim područjima iznimno su važna. Gerijatrijska skrb treba osigurati longitudinalnu, proaktivnu i koordiniranu skrb za pacijente sa složenim potrebama. Potrebno je stvoriti pozitivnu sliku o starijim pacijentima poticanjem znanja o ovoj populaciji pacijenata kroz diplomatske, poslijediplomske, cjeloživotne nastavne planove i programe te kroz razvoj istraživanja. Svako društvo treba uspostaviti program gerijatrijske zdravstvene skrbi kao dokaz da su vladajući ozbiljno shvatili gerijatrijske pacijente i njihove probleme, što je bitan element demokracije, zaključuje prof. dr. sc. Bogdanović.

STUDIJ LOGOPEDIJE DAN SVJESNOSTI O MUCANJU

Riječko sveučilište ove je godine prvi put obilježilo Dan svjesnosti o mucanju

Govorni poremećaj koji pogađa jedan posto populacije

Kako bi se neznanje o mucanju i nerijetka diskriminacija osoba koje mucaju zamijenila znanjem, prihvaćanjem i poštovanjem ljudskih različitosti, na inicijativu Amerikanca Michaela Sugermana 1998. godine počelo je u svijetu obilježavanje Međunarodnog dana svjesnosti o mucanju, a u Hrvatskoj ga je odmah po svom utemeljenju 2000. godine počela obilježavati Hrvatska udruga za pomoć osobama koje mucaju »Hinko Freund«

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Mnogima će prva asocijacija na ime Željko Rohatinski biti mucanje. Dr. Rohatinski bio je poznati guverner Hrvatske narodne banke u nekoliko uzastopnih mandata i međunarodno priznati stručnjak na području makroekonomije. Kao takav, držao je govore na međunarodnim konferencijama, saborskim sjednicama, sudjelovao u medijskim raspravama, a 2008. godine dodijeljeno mu je priznanje Hrvatske udruge za odnose s javnošću za komunikatora godine. U obrazloženju jednoglasne odluke žirija istaknuto je da je priznanje Rohatinskom dodijeljeno zbog njegovog »jasnog, preciznog i beskompromisnog načina komunikacije« te da je »i u najtežim odlukama dokazao da se složene i važne informacije mogu prenijeti jednostavno, zbog čega je zaslužio poštovanje komunikacijskih stručnjaka«. Ipak, za mnoge, Rohatinski je prvenstveno čovjek koji je gotovo bezobrazno jako mucao, a ipak javno nastupao - kaže doc. dr. sc. Suzana Jelčić Jakšić s riječkog studija Logopedije.

Dodajući da Rohatinski nije jedini, ističe i da se procjenjuje da muca oko 1 posto svjetske populacije. Epidemiološka istraživanja ukazuju da će do 12 posto djece do četvrte godine života početi mucati, a istraživanja mozga pokazuju da i kratki periodi mucanja mijenjaju njegovo funkcioniranje.

Prirodno prevladavanje poremećaja

- Posljedica mucanja može biti i socijalna anksioznost, koja se može početi razvijati u ranom djetinjstvu, a u odrasloj populaciji pogađa i do 60 posto osoba koje mucaju. Iako procjenjujemo da će do 80 posto djece koja počnu mucati prirodno prevladati ovaj poremećaj i usprkos tome što smo utvrdili nekoliko rizičnih čimbenika koji mogu utjecati na njegovu perzistentnost, još uvijek ne možemo sa sigurnošću selektirati onu djecu kod koje će mucanje ostati cjeloživotni poremećaj. Kako bi se neznanje o ovom govornom poremećaju i nerijetka diskriminacija osoba koje mucaju zamijenila znanjem, prihvaćanjem i poštovanjem ljudskih različitosti, na inicijativu Amerikanca Michaela Sugermana 1998. godine počelo je u svijetu obilježavanje Međunarodnog dana svjesnosti o mucanju. U Hrvatskoj ga je odmah po svom utemeljenju 2000. godine počela obilježavati Hrvatska udruga za pomoć osobama koje mucaju »Hinko Freund«, a na inicijativu ove Udruge 2009. Hrvatski sabor proglašava 22.10. »Danom svjesnosti o mucanju u Hrvatskoj«, navodi doc. dr. dc. Jelčić Jakšić.

Ove godine, po prvi put, Dan svjesnosti o mucanju obilježen je i u Rijeci. Na inicijativu nedavno utemeljenog Studija logopedija Sveučilišta u Rijeci, a u suorganizaciji sa Studijem logopedije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru i Hrvatskim logopedskim društvom na Kampusu je održan simpozij na temu ovogodišnjeg Dana, »Izrazi promjenu koju želiš«. Simpozij je ispred Sveučilišta u Rijeci

otvorila prorektorica za studije, studente i osiguranje kvalitete prof. dr. sc. Marta Žuvić te voditelj Studija logopedija izv. prof. dr. sc. Zdravko Kolundžić. Skup je pozdravila i predsjednica Sekcije logopeda u zdravstvu i članica Upravnog odbora Hrvatskog logopedskog društva mag. log. Darija Hercigonja-Salamoni.

Prikrivanje mucanja

U okviru skupa mlade logopedinje, Josipa Brekalo i Amila Malanović predstavile su rezultate istraživanja koje su nedavno provele za diplomske radove na Studiju logopedije u Mostaru. Brekalo je ispitala stavove i znanja nastavnika osnovnih škola u Hercegovini, a Malanović reakcije osoba koje mucaju na epidemiološke mjere.

- Rezultati oba istraživanja pokazala su da predstoji još puno rada na educiranju i mijenjanju stavova o mucanju i prema osobama koje mucaju. Posebno je znakovit rezultat zadnjeg istraživanja koje je pokazalo da osobe koje mucaju danas rado nose zaštitne maske jer im one daju dojam prikrivanja mucanja. Upravo zbog svih koji u zaštitnim maskama ne vide samo zaštitu od virusa nego i zaštitu od negativnih reakcija okoline na mucanje, za pozdraviti je svaka aktivnost kojom ćemo u javnosti osvijestiti mucanje kao neurorazvojni poremećaj i samo jednu različitost onih u kojima, kao i u Željku Rohatinskom, možemo vidjeti puno više od mucanja. Vjerujemo da je i riječki simpozij i ponovno pokretanje podružnice Hrvatskog logopedskog društva u Primorsko-goranskoj županiji također korak prema tome, zaključuje doc. dr. sc. Jelčić Jakšić.

Procjenjuje se da će do 80 posto djece koja počnu mucati prirodno prevladati ovaj poremećaj

STUDENTI SVEUČILIŠTA U RIJECI NEVEN PINTARIĆ PREDSJEDNIK HSZ-a

Želimo razbiti negativnu stigmatu oko studentskog predstavništva

Novoizabrani predsjednik Hrvatskog studentskog zbora, Neven Pintarić, kaže da je u programu istaknuo pet točaka za koje će se zalagati, a od kojih posebno izdvaja povećanje studentskog standarda, virtualna (digitalna) studentska icksica te razbijanje negativnih stereotipa vezanih za studentske predstavnike

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Hrvatski studentski zbor (HSZ) krovno je predstavničko tijelo studenata Sveučilišta u Rijeci, a na konstituirajućoj sjednici predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci, Neven Pintarić, jednoglasno je izabran za predsjednika te krovne studentske organizacije u akademskoj godini 2021./2022., dok je za zamjenika predsjednika izabran Ivan-Pavao Boras. Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu. Novoizabrani predsjednik kaže da je u programu istaknuo pet točaka za koje će se zalagati, a od kojih posebno izdvaja povećanje studentskog standarda, virtualna (digitalna) studentska icksica te razbijanje negativnih stereotipa vezanih za studentske predstavnike.

- Ulaganjem u razvoj studentskog standarda može se postići i povećati cjelokupno zadovoljstvo studenata u Hrvatskoj. Iako je studentski standard širok pojam, isti se može segmentirati na nekoliko ključnih dijelova na koje kao HSZ moramo djelovati: studentski smještaj, studentska prehrana, stipendije i školarine su glavne stavke studentskog standarda koje izravno utječu na živote studenata i potrebno je nastaviti s ulaganjima u razvoj navedenih područja kako bi se svim studentima, neovisno na kojem visokom učilištu studiraju, osigurao kvalitetan i primjeren studentski život. Moramo

Konstituirajuća sjednica HSZ-a održana je u Varaždinu

biti predvodnici promjena i ukazivati na potencijalne probleme, ali i nuditi rješenja koja se tiču studentskog standarda. Hrvatski studentski zbor predstavničko je tijelo koje treba biti u kontinuiranom kontaktu sa studentskim zborovima svih visokih učilišta i raditi na unaprjeđenju cjelokupnog studentskog standarda, napominje Pintarić.

Digitalna studentska iskaznica

Dalje pojašnjava da digitalna studentska iskaznica (icksica) mora biti prilagođena današnjoj tehnologiji i načinu na koji student funkcionira. Ona uključuje skeniranje kroz mobilnu aplikaciju koja bi služila i kao platežno sredstvo u objektima studentske prehrane, nadoplatu studentske karte za javni prijevoz, podmirivanje troškova stanovanja u studentskim

domovima, podmirivanje troškova studija i slično.

- Studentska icksica bi se tako mogla koristiti za javni prijevoz (javni gradski, HŽ i slično), ulazak u prostorije fakulteta, studentskih domova, student servis, dok bi se mogla za plaćanje povezati s bankovnim računom i plaćati m-bankingom ili kriptovalutama. Nadovezujući se na studentsku iskaznicu u Hrvatskoj, jedinstvena studentska kartica jedan je od preduvjeta postizanja bolje i jednostavnije mobilnosti studenata na razini Europe. Osim toga, ključni su za promicanje sudjelovanja studenata u obrazovnim i kulturnim aktivnostima u skladu s vizijom stvaranja europskog prostora obrazovanja do 2025. godine. U okviru inicijative za uvođenje europske studentske iskaznice u planu je uspostavljanje jedinstvene platforme na kojoj će studenti preko mobilne aplikacije Erasmus+ moći obavljati sve formalnosti povezane s razdobljem mobilnosti – prije, tijekom i nakon boravka u inozemstvu – te pronaći sve informacije koje su im potrebne da taj boravak što bolje iskoriste, najavljuje Pintarić. Također dodaje i da će se u idućoj godini Hrvatski studentski zbor aktivno i sustavno zalagati za razbijanje negativne stigme oko studentskog predstavništva.

«UNIRI stvari» nacionalan projekt

- Problem je iskrivljeno javno mnijenje među određenim

studentima prema predstavnicima studenata. Treba uložiti puno vremena i truda kako bi se percepcija negativnih stereotipa promijenila. Određena studentska populacija postavlja pitanja poput: predstavljamo li mi zaista studente ili svoje ideale, ideale uprava; zašto se oštrije ne borimo za njihova prava; koja je svrha studentskih izbora, ako ista skupina uvijek vodi glavnu riječ i slično.

Cilj mi je potaknuti sveučilišne zborove da se kroz različite tribine apostrofira taj problem.

Neki od ciljeva tribina će biti: otvaranje studentskih zborova prema onima koje predstavljaju, informiranje studenata o radu, prikazati realnu sliku i informirati studente o volonterskom radu koji obavljamo i prikazati (ne)mogućnosti djelovanja po određenim pitanjima. Tribine će se odvijati na svakom zainteresiranom visokom učilištu te je bitno da dopru do svakog studenta, pojašnjava Pintarić.

Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci započeo je i s provedbom projekta «UNIRI stvari» s ciljem podizanja razine osviještenosti i razine menstrualnog znanja kod osoba koje menstruira, ali i kod osoba koje ne menstruira kako bi se uklonila stigma oko pojma menstruacije te uklonio menstrualni sram. Inicijalno je namjera osigurati menstrualne potrepštine na svim sastavnicama Sveučilišta, a u drugoj fazi projekta, cilj je oformiti 'sigurna mjesta' na kojima će osobe koje menstruira

400 tisuća kuna studentskim projektima

Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci danas otvara Natječaj za financiranje studentskih programa u idućoj godini, a natječaj će biti otvoren do 25. siječnja. Natječajem će se financirati aktivnosti koje se provode u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine. Financiraju se studentske aktivnosti: zabava, međunarodna suradnja, studentski mediji, znanstveno-stručni programi, programi studenata s invaliditetom, društveno korisni projekti i programi u domeni sporta. Prijave na Natječaj podnose se putem online sustava (aplikacije) SZSUR-a za predaju projekata, kojemu se pristupa putem poveznice: www.natjecaj.sz.uniri.hr. Natječajem se u 2022. godini raspodjeljuju sredstva u iznosu od maksimalno 400 tisuća kuna. Privremeni rezultati Natječaja će biti objavljeni najkasnije u veljači, a konačni rezultati Natječaja bit će objavljeni nakon potvrde Senata Sveučilišta u Rijeci, najkasnije u ožujku 2022. godine.

moći besplatno preuzeti veće količine menstrualnih potrepština za trajanje ciklusa.

Projektom se želi i ostale studentske zborove u Hrvatskoj potaknuti da prepoznaju važnost ove teme te osiguraju menstrualne potrepštine na svojim visokim učilištima te je jednoglasno izglasan Nacionalni projekt Hrvatskog studentskog zbora – menstrualne potrepštine.

S projektom su započeli već Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu, Puli i Zadru.

Uspješna akcija darivanja krvi

Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci je u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem te Studentskim centrom Sveučilišta u Rijeci održao dobrovoljno darivanje krvi te su tom prilikom službeno pristupila 54 darivatelja, od toga je njih 34 dalo krv. Uz one koji su neslužbeno odbijeni, došlo se do zavidne brojke mladih ljudi koji su htjeli darivati krv. Za sve darivatelje osiguran je obrok zahvale i sitnica kao uspomena na ovaj plemeniti čin. Studentski zbor Sveučilišta svim osobama koje su prvi put darovale krv darovao je hoodicu Studentskog zbora, a ostalim darivateljima krvi pored prigodnog poklona i toplog obroka koje je osiguralo Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka, Studentski zbor je osigurao kemijske olovke, majice kratkih rukava te platnene ruksake i vrećice.

Ulaganjem u razvoj studentskog standarda može se povećati cjelokupno zadovoljstvo studenata

SVEUČILIŠNA FUSNOTA

Raspisan je Natječaj za izradu vizualnog identiteta – logotipa Doktorske škole Sveučilišta u Rijeci. Natječaj je otvoren za sve studentice i studente Sveučilišta u Rijeci, neovisno o razini studija. Predmet ovog natječaja je dizajn logotipa i izrada prepoznatljivog vizualnog identiteta Doktorske škole Sveučilišta u Rijeci. Logotip i vizualni identitet će se upotrebljavati na svim promidžbenim materijalima (memorandum, plakati, letci, brošure, monografije, mrežne stranice i dr.), kojima će DŠ UNIRI dobiti na prepoznatljivosti i uočljivosti. Odabranom autoru

najboljeg logotipa i vizualnog identiteta dodjeljuje se novčana nagrada u iznosu 5 tisuća kuna.

Katedra za estetiku pri Odsjeku za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci raspisuje natječaj za vizualno rješenje naslovnice zbornika radova iz domene estetike i filozofije umjetnosti, naslovljenoga Social and Technological Aspects of Art. Challenges of the 'New Normal', urednica Iris Vidmar Jovanović i Valentine Marianne Stupnik. Zbornik sadrži dvanaest radova međunarodnih stručnjaka a tematski je podijeljen u tri dijela: (i) umjetnost, društvo i

tehnologija; (ii) umjetnost i estetika svakodnevnog; (iii) umjetnost, pandemija i novo normalno. Na natječaj se mogu prijaviti svi studenti Sveučilišta u Rijeci, neovisno o razini studija, svaki autor/autorica na natječaju može sudjelovati s tri vizualna rješenja, jedan rad može imati najviše 2 autor/ica, radovi koji se prijavljuju na natječaj ne smiju biti prethodno objavljeni ili na neki drugi način iskorišteni kao vizualni identitet za druge svrhe, autori mogu dostaviti vizualno rješenje koje uključuje naziv zbornika i imena urednica, no nije nužno. Natječaj je otvoren do 25. siječnja, a prijave se šalju u formatu .jpg; .jpeg; .png;

pdf na adrese ividmar@ffri.uniri.hr i vm.stupnik@gmail.com s naznakom 'Natječaj za vizualno rješenje naslovnice'.

U organizaciji Centra za istraživanje sportskog prava s Edge Hill University (UK) i Centra za sportsko pravo, politike u sportu i sportsku diplomaciju Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, u online je okruženju održana je Međunarodna konferencija studenata ova 2 sveučilišta o temama iz područja sportskog prava. Komparativno su obrađene teme: Pravni odgovori borbe protiv huliganizma u nogometu, Radnopravni status

sportaša, Sportske ozljede i pravo: postupci povodom nehaljnih postupanja, Nasilje u sportu i kazneno pravo. Svoje su teme izlagali studenti kolegija Sports Law s IX. semestra Integriranog studija prava: Gabrijel Prpić, Iman Mrkić, Riccardo Sgardelli te Leonarda Šenvald. Zaključeno je da će se ova hvaljevrijedna inicijativa održavati svake godine jer, među ostalim, pomaže u ostvarivanju strateških ciljeva UNIRI. Ovakve su konferencije prvenstveno u interesu samih studenata čime unaprjeđuju svoje kompetencije, ali i međunarodne vidljivosti i internacionalizacije našeg Sveučilišta.